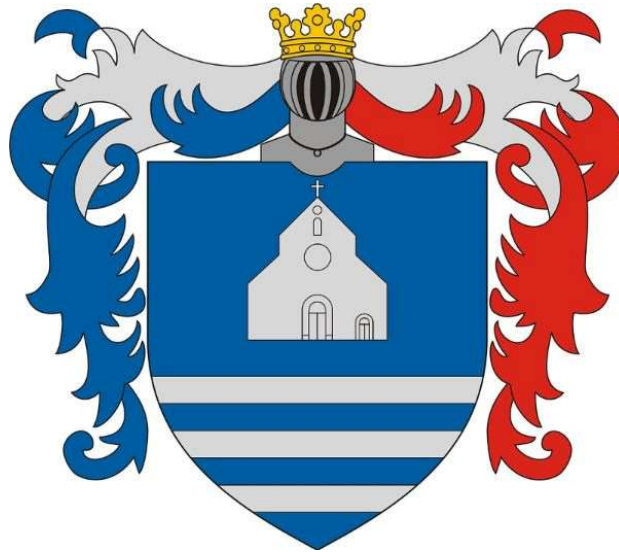

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

**Bélapátfalva Város
Önkormányzata**

2022 – 2027

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	8
Célok.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	18
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	37
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	51
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	56
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	60
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	65
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	66
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	67
1. A HEP IT részletei.....	67
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	67
Jövőképünk.....	68
Az intézkedési területek részletes kifejtése (<i>intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális</i>) Hiba! A könyvjelző nem létezik.	
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	69
3. Megvalósítás.....	74
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	74
3.2 A megvalósítás folyamata.....	74
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	77
3.4 Nyilvánosság.....	77
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	78
4. Elfogadás módja és dátuma.....	79

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.), a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, az itt élők egyenlő bánásmódhoz való jogát elismerve Belpátfalva Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

A települési önkormányzat az Ebktv. 31. § (1) bekezdése alapján öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, melynek időarányos megvalósulását, illetve a helyzetelemzés esetleges megváltozását – az Ebktv. 31. § (4) bekezdése értelmében – két évente áttekinti, és szükség esetén felülvizsgálja.

Ahhoz, hogy Belpátfalva város 2022-től is hatékonyan, illetve még hatékonyabban tudja működtetni az intézményhálózatát, elláthassa az önkormányzati kötelező feladatokat és lehetőség szerint az önként vállalt feladatok, fejlesztések terén is tudjon előre lépni, a Képviselő Testület új Helyi Esélyegyenlőségi Programot fogadott el, 2022-2027 évekre vonatkozóan.

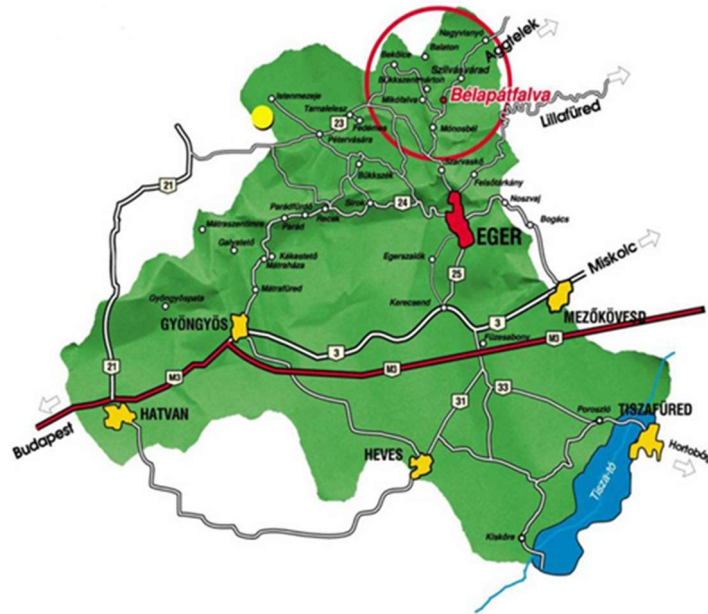
A település bemutatása

Belpátfalva az Észak-Magyarországi régióban, Heves megye északi részén fekvő kisváros.

A város az Eger-patak folyásának felső részén kialakult medence peremén helyezkedik el, az erdőhatár és a vízjárta patak völgyek közötti sávban, 311 méter magasságban a tengerszint felett, a 815 m magas Bél-kő nyugati lábánál.

Az Észak-hevesi térséget – mintegy a szomszédos megyék aprófalvas területének folytatásaként – kicsiny létszámú, 1000 fő alatti települések sokasága alkotja. Azonban ettől eltérően Belpátfalva szűkebb környezetében nagyobb lélekszámú települések is találhatóak, melynek oka, hogy a város a Heves megye keleti felén, észak-déli irányban húzódó Heves – Füzesabony – Eger – Belpátfalva – Kazincbarcika térszerkezeti vonal mentén helyezkedik el. Ezen kiemelt regionális térszerkezeti vonal mentén, annak térszervező hatásaként, sűrűbb település textúrájú terület alakult ki.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

2013. január 01.-től a 218/2012. (VIII. 13.) Korm. rendelet értelmében a Belpátfalvai járás székhelye. A Belpátfalvai járás a 2013-ban újonnan létrehozott járások közé tartozik, a járások 1983-as megszüntetése előtt nem létezett. Belpátfalva korábban soha nem töltött be járási székhely szerepet.

Története

A település nevét az e tájon szállásbirtokos Bél nemzetségtől kapta. Nevét az oklevelek a XIII. századtól Bel, Beel, Beyle névalakban, 1330-ban "falú a monostor előtt, melyet az Apát falujának neveznek" formában, 1415-től pedig Apátfalva névalakban említik.

Apátságát II. Kilit püspök alapította 1232-ben a ciszterci szerzeteseknek.

1289-ben IV. Béla király seregei a tatárok elől a települést érintve menekültek és az apátságnál vették fel a küzdelmet az őket üldöző tatárokkal. 1412-ben Zsigmond király, 1460-ban Mátyás király az apátságot régi jogaiban megerősítette, de Mátyás halála után e birtokokat más egyházi és világi személyek foglalták el.

1495-ben Verebélyi apát Bakócz Tamás egri püspöknek engedte át az apátság jövedelmeit, s ettől kezdve folyamatosan az egri püspökség birtoka maradt.

A szerzetesek 1534-ig éltek a monostorban, amikor Perényi Péter a püspökség birtokait is elfoglalta, és Eger vidékén meghonosította a protestantizmust. Ekkor a szerzetesek a zaklatások elől elmenekültek a monostorból. A lakóitól elhagyott és a birtokaitól megfosztott monostor omladozni kezdett, a templom megrozzant, Apátfalva pedig a szarvaskői vár tartozéka lett 1562-ig.

I. Lipót király 1678-ban az egri káptalannak adta a falut. 1700-ban Telekessy egri püspök kérelmére a király az apátság összes javait a létesítendő egri papi szeminárium fenntartására adományozta. 1700-tól egészen 1945-ig a település az egri papnevelő birtoka volt.

Belpátfalva 1761 előtt mezővárosként szerepelt, majd a malmok, a papírgyár, a keménycserépgyár és a 1910-ben a régi cementgyár megalapításával kialakult a település ipari jellege. A két világháború között itt állították elő az országban termelt cement egynegyedét.

1980-ban átadásra került az új cementgyár, amely a 2001-ben történt bezárásáig a község és a környező települések lakosságának biztos megélhetést nyújtott, az országot pedig kiváló minőségű cementtel látta el.

A település neve 1905-ben változott Apátfalváról Bélapátfalvára. 1895-ig község, 1950-ig nagyközség, és 1899-től körjegyzőség székhelye is. Hozzá tartoztak Szentmárton (ma Bükkszentmárton) és Mónosbél kisközségek. 1950 és 1970 között önálló tanácsú község volt. 1970 és 1977 között községi közös tanács székhelyközsége lett, társközségként visszakerült Bükkszentmárton és Mónosbél, 1973-tól pedig Mikófalva is hozzá tartozott. 1977 és 1990 között nagyközségi közös tanács székhelyközsége. 1990-ben nagyközségi önkormányzat alakult Bélapátfalván, Bükkszentmárton és Mónosbél községekkel körjegyzőség formájában.

2004. január 01.-től a 244/2003. (XII.18.) Korm. rendelet szerint Bélapátfalva kistérségi székhely. A Köztársaság Elnöke az 52/2004. (V.25.) KE határozatával Bélapátfalva nagyközségnek 2004. július 01. napjától városi címet adományozott.

Demográfiai adatok

Lakónépesség

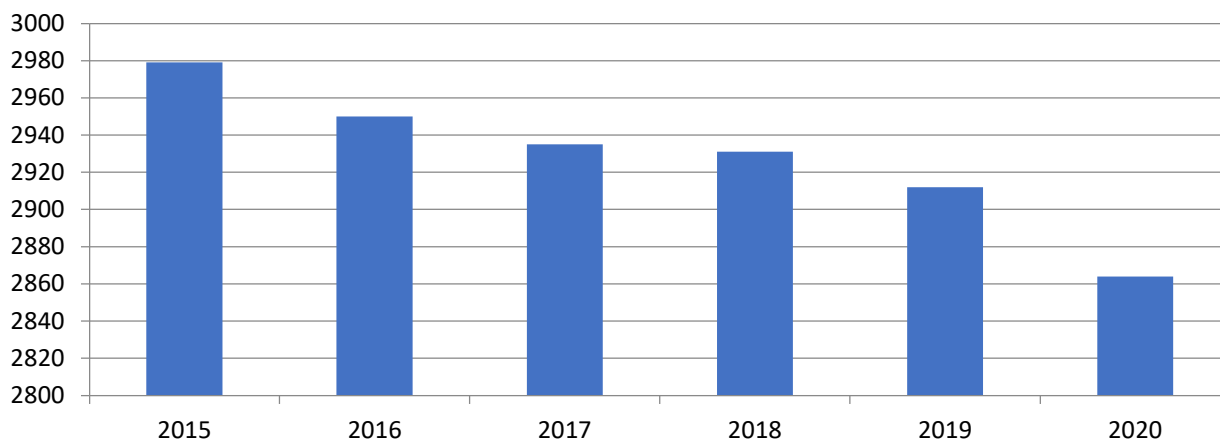
Lakónépességen az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes számát értjük. Azaz az adott területen ténylegesen élő, jelenlévő népesség (a be nem jelentett lakó vagy tartózkodási hely változásokból eredő torzításokkal). Mivel ez a szám tükrözi legpontosabban, hogy az egyes területeken ténylegesen mekkora a lakosság száma, a legtöbb népességre vonatkozó demográfiai mutatószámnál ezt használják vetítési alapként.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 001)	Változás
2015	2979	bázis év
2016	2950	99,03%
2017	2935	99,49%
2018	2931	99,86%
2019	2912	99,35%
2020	2864	98,35%

Forrás: KSH-TSTAR

Lakónépesség

A fenti adatokból látszik, hogy Belpátfalva város lakónépessége folyamatosan csökken. 2015. és 2020. között 115 fővel; azaz 5 év alatt 3,86%-os csökkenés tapasztalható.

Állandó népesség

Állandó népességen az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek számát értjük, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk). Ebbe a csoportba tartoznak azok a személyek is, akik valamely okból (munkavállalás, tanulás, stb.) a vizsgált időpontban átmenetileg külföldön tartózkodnak, de bejelentett lakóhelyük az adott területen van.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)

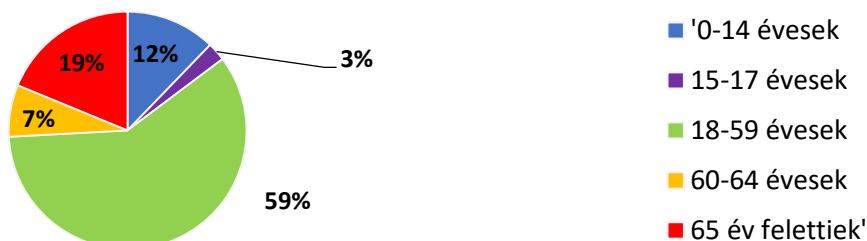
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1303	1497	2800	46,54%	53,46%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			68	2,43%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	159	175	334	5,68%	6,25%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	33	43	76	1,18%	1,54%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	774	757	1531	27,64%	27,04%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	92	121	213	3,29%	4,32%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	245	401	646	8,75%	14,32%

Forrás: KSH-TSTAR

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

A 2. számú táblázat adatai azt mutatják, hogy Bélapátfalva város állandó népességét tekintve a nők vannak többségben. Igaz ez a korcsoportok szerinti megosztásban is, kivéve a 18-59 éves korosztályt, ahol a férfiak száma magasabb.

Jelentősebb különbség férfiak és nők között a 65 év feletti korosztályban mutatkozik, itt jóval magasabb a nők aránya. Ebből feltételezhető, hogy a férfiak várható élettartama alacsonyabb a nőkéénél.

Öregedési index

Az öregedési index azt jelzi, hogy az állandó lakosok közül 100 fő 14 év alatti gyermekre hány fő 65 év feletti lakos jut.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	597	340	175,59%
2016	599	333	179,88%
2017	615	334	184,13%
2018	623	329	189,36%
2019	640	329	194,53%
2020	646	334	193,41%

Forrás: KSH-TSTAR

Bár a 2019. és 2020. évek közötti index minimális javulást mutat, a korábbi évek tendenciáját tekintve elmondható, hogy Bélapátfalván az öregedési mutatószám magas. A magas arányt befolyásolja, hogy a településen működik a Bélapátfalvai Idősek Otthona és Támogatott Lakhatás intézmény.

Többségben vannak a 65 év feletti, vagyis elöregedő a népesség szerkezete. Az esélyegyenlőség szempontjából azt a következtetést vonhatjuk le, hogy az elöregedő szerkezet miatt nagyobb figyelmet kell fordítani az időskorúakat ellátó intézményekre a jövőben.

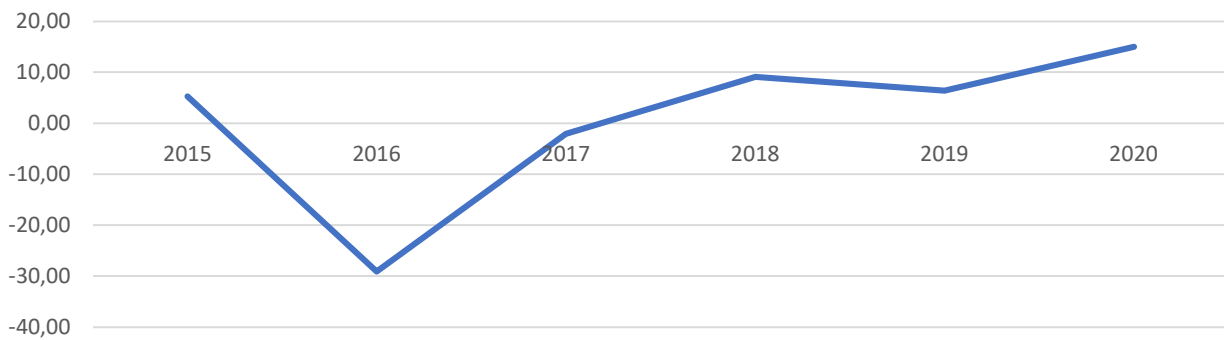
Belföldi vándorlások

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2015	5,22
2016	-29,09
2017	-2,08
2018	9,09
2019	6,36
2020	15,00

Forrás: KSH-TSTAR

Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)

A belföldi vándorlási mutató szerint 2016. évben volt egy nagyobb mértékű elvándorlás. A vizsgált időszakban a vándorlási különbözet összességében pozitív eredményű volt, vagyis többen költöztek a településre, mint ahányan elköltöztek. A 2020-as adat jelentős javulást mutat.

Természetes szaporodás

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2015	-20,24
2016	-18,14
2017	-16,65
2018	-16,09
2019	-16,96
2020	-27,14

Forrás: KSH-TSTAR

A természetes szaporodás negatív értékei azt mutatják, hogy a vizsgált időszakban a halálozások száma meghaladta a születések számát.

A halálozások magas, valamint az élveszületések alacsony száma miatt a lakónépesség folyamatos fogyása figyelhető meg, mely folyamatot az előzőleg látott pozitív vándorlási egyenleg csak mérsékelni tud. Az öregedési index magas száma miatt várható, hogy a természetes szaporodás a közeljövőben nem vált pozitív értékre.

A mutatószám romlását a Covid járvány rendkívül negatívan befolyásolta.

Értékeink, küldetésünk

A helyi esélyegyenlőségi program az önkormányzat dokumentuma, ezért az önkormányzat és annak intézményeinek működése során jelentkező helyzetek kapcsán történik az esélyegyenlőség biztosítása.

Az esélyegyenlőség biztosítása történhet a vonatkozó jogszabályokban foglalt hatáskörök gyakorlása kapcsán, formális úton, illetve történhet informális módon is. Az informalitás pedig a nem önkormányzati szervek és az önkormányzat és intézményei közötti kapcsolattartást jelenti

abból a célból, hogy a hátrányos helyzetben lévők joggyakorlása megvalósulhasson. Az önkormányzat és az intézményeinek működése során is megjelenik az informális, hiszen sokszor etikai követelményként kerül sor a segítségnyújtásra abban az esetben, ha erre jogszabály nem ír elő kötelezettséget.

Megállapítható az, hogy az önkormányzat részéről értéként nemcsak a jogkövető hatáskörgyakorlás jelenik meg, hanem az etikus, emberséges eljárás is. Az önkormányzat és intézményeinek dolgozói köztisztviselői, illetve közalkalmazotti jogviszonyban látják el a munkájukat, mely jogviszonyokra jogszabályban foglalt etikai követelmények is vonatkoznak.

Az esélyegyenlőség azt jelenti, hogy mindenkinek ugyanolyan lehetősége legyen szükségletei kielégítésére, jogainak gyakorlására, mint a többi embernek a társadalomban. Ha az esélyegyenlőség veszélyeztetve van, beavatkozás szükséges az önkormányzat részéről.

Az esélyegyenlőségi programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program célja, hogy az élet valamennyi területén megelőzze a hátrányos megkülönböztetést, és elősegítse az egyes veszélyeztetett társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Bélapátfalva Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (az egri Tankerületi Központtal).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program **felülvizsgálatát** az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Helyi szabályozás rövid bemutatása

Bélapátfalva Város Önkormányzata Képviselő-testületének alábbi önkormányzati rendeletei:

- 13/2021. (X. 29.) – a települési támogatás keretében nyújtott támogatásokról
- 19/2016. (XI.28.) – az egészségügyi alapellátási körzetekről
- 18/2016. (X.28.) – családok kedvezményes építési telekhez juttatásának feltételeiről
- 12/2021. (X. 29.) – a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról
- 8/2019. (VI.26.) – a helyi közművelődési feladatok ellátásáról
- 5/2005. (III. 22.) – az önkormányzati tulajdonú lakások bérletéről

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)
Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)
Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Költségvetés

Az önkormányzat feladatellátása, ezzel együtt a finanszírozási rendszer is 2013. évtől átalakult. A korábban az önkormányzatok által ellátott feladatok egy része az államhoz került. Ezzel együtt a feladatellátást szolgáló, eddig az önkormányzatoknak átengedett források nagyobb része, illetve egyéb, feladatokhoz szorosan nem kötődő támogatások egy része is átirányításra került a központi költségvetésbe. Az önkormányzatoknál maradó feladatok nagyobb részét a klasszikus értelemben vett önkormányzati feladatok (igazgatási feladatok, településüzemeltetés, közvilágítás stb.) teszik ki. Ezen helyi közügyek ellátását 2013-tól egy – az önkormányzatok jövedelemtermelő képességétől függő – általános jellegű támogatás biztosítja. Ezek figyelembevételével készül az önkormányzat költségvetése.

Gazdasági Program

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116.§-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős. Béalápátfalva város jelenlegi gazdasági programja 2020-2024. közötti időszakra vonatkozik, de a nagyobb volumenű fejlesztési elképzelések átnyúlnak a következő ciklusra is.

Az esélyegyenlőség biztosítása az alábbi intézkedéseken keresztül történik:

Munkahelyteremtés

A munkahelyteremtés feltételeinek javítása rendkívül fontos feladat. A kialakult pandémiát követő gazdasági válság, egyelőre megjósolhatatlan méreteket ölt, így várhatóan a munkanélküliség aránya is nagymértékben növekedni fog az elkövetkező évek folyamán.

Béalápátfalva Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az elkövetkező évekre az alábbi feladatokat és célokat határozza meg a munkahelyteremtés feltételeinek javítása érdekében:

- segíti a helyi ipart, a helyi vállalkozásokat, valamint az idegenforgalommal érintett vállalkozókat,
- segíti a helyi gazdaság megerősödését, ehhez igyekszik kedvező feltételeket teremteni, hogy a vállalkozók számára munkahely-bővítési lehetőséget teremtsen,

- hozzájárul ahhoz, hogy az egyéni vállalkozói kedvet élénkítse, a munkanélküliek számára olyan fórumokat szervez, melyen megismerhetik az egyéni, illetve családi vállalkozások lehetőségeit, adópolitikájával segíti ezen vállalkozások megerősödését (ehhez kihasználja a területét is érintő megyei és helyi foglalkoztatási paktum kínálta lehetőségeket),
- aktívan részt vesz a munkaadók és munkavállalók igényeinek közvetítésében, ehhez a honlapján hirdetési lehetőséget biztosít,
- rendszeresen megvizsgálja, hogy az adópolitikájában a lehetőségekhez képest tud-e, illetve milyen kedvezményeket tud biztosítani helyi vállalkozások számára,
- rendszeresen együttműködik a munkaügyi hivatalokkal,
- minden évben megalapozott közfoglalkoztatási tervet készít, ennek keretében megvizsgálja a közmunkások foglalkoztatásának lehetőségeit, összehangolja a feladatokat és az érintett személyek tudását és tapasztalatát,
- kihasználja a közmunkával való foglalkoztatás finanszírozási előnyeit.

Gondoskodás az óvodáról, az alapfokú nevelésről, a bölcsődei ellátásról

Bélapátfalva Város Önkormányzata a Bélapátfalvai Százszorszép Óvoda, Bölcsőde és Konyha intézményét, mint közoktatási intézményt a Bélapátfalva – Bükkszentmárton – Mónosbél Köznevelési Intézményfenntartó Társulás útján tartja fenn.

Az önkormányzat a köznevelés biztosítása és színvonalának javítása érdekében a következő feladatokat látja el:

- továbbra is gondoskodik az óvodai és bölcsődei ellátás megszervezéséről
- vizsgálja a köznevelési intézmény Nevelési és Pedagógiai Programját, Szervezeti és Működési Szabályzatát, Háziarendjét, Minőségirányítási Programját, értékeli a feladat végrehajtását, a pedagógiai-szakmai munka minőségét,
- felméri, hogy a működtetés milyen formában történhet, ennek keretében meghatározza a felvehető gyermekek számát, valamint a csoportszámot,
- szorgalmazza az intézmény és a nem önkormányzati fenntartású oktatási intézmény közötti kapcsolat kiépítését és fenntartását,
- az önkormányzat segíti az intézmény pályázati tevékenységét, figyelemmel kíséri a benyújtott pályázatokat és azok megvalósulását.
- a nevelésben részesülő – Bükkszentmártoni, illetve Mónosbéli lakhelyű – gyermekek részére az intézményekbe való eljutáshoz az önkormányzat biztosítja az iskolabuszt.

Gondoskodás az egészségügyi ellátásról

Bélapátfalva Város Önkormányzatának kötelező feladata az egészségügyi alapellátás biztosítása. A képviselő-testület a gazdasági program időtartama alatt az egészségügyi szolgáltatást a következő módon kívánja biztosítani:

- Az Egészségházban fenntartja:
 - a háziorvosi ellátást
 - a házi gyermekorvosi ellátást,
 - a védőnői ellátást,
 - a fogászati ellátást,
 - továbbá szakorvosi ellátást biztosít, valamint vérvételi helyet üzemeltet.
- Az Agria-Ügyelet Kft.-vel kötött szerződés alapján biztosítja az orvosi ügyeletet. Ezen ellátások tekintetében a képviselő-testületnek a költségeket és az ellátott/elvégzett tevékenységeket folyamatosan figyelemmel kell kísérni, szükség esetén más megoldást kell keresni (esetleg megkeresni a módját a helyi ügyelet visszaállításának) az ügyeleti feladat ellátására.

- A parlagfű elleni védekezésre nagyobb hangsúlyt fektet. Beszámoltatja az önkormányzati hivatalt az ez irányú hatósági tevékenységéről, az elért eredményekről, támogatja a témával kapcsolatos ismeretterjesztést, illetve a parlagfű terjedése ellen küzdő akciókat.
- A közterületeken és az önkormányzati területeken saját erőből gondoskodik a parlagfű-mentesítésről.

Gondoskodás a szociális ellátásról

Bélapátfalva Város Önkormányzatának képviselő-testülete fontosnak tartja a szociális alapellátások biztosítását, olyan szociális háló megteremtését, mely biztonságot nyújt a település lakosságának. A szociális ellátások területén az önkormányzat a következő feladatokat látja el:

- A képviselő-testület évente legalább egy alkalommal – illetve központi jogszabályváltozások miatt szükség szerint – felülvizsgálja a helyi szociális ellátások rendszerét meghatározó rendeletét.
- A helyzetelemző részben meghatározott szociális ellátásokat és szolgáltatásokat továbbra is biztosítja a Bélapátfalvai Gyermekjóléti és Szociális Intézmény útján.

Gondoskodás a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokról

Bélapátfalva Város Önkormányzatának képviselő-testülete kiemelten kezeli a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat.

A kapcsolódó szolgáltatások körében ellátandó feladatok:

- évente felül kell vizsgálni a helyi gyermekvédelmi rendeletet,
- a rendelet-módosításnál figyelembe kell venni a gyermekvédelmi rendszer által tett jelzéseket, észrevételeket,
- az önkormányzat a helyzetelemző részben meghatározott gyermekvédelmi szolgáltatásokat, ellátásokat továbbra is biztosítja.

Közösségi tér biztosítása, a közművelődési, művészeti tevékenység és a sport támogatása

Bélapátfalva Város Önkormányzata a közművelődés és a kultúra tevékenységekkel kapcsolatban az önkormányzati rendeletben, illetve a jogszabályokban előírt szolgáltatások biztosítása és a szolgáltatások színvonala emelése érdekében a következő feladatok ellátásának szükségességét fogalmazza meg:

- Szükség szerint felül kell vizsgálni a helyi közművelődési rendeletet.
- A könyvtári információs és közösségi hely működtetése során:
 - az önkormányzat a kötelező könyvtári feladatát a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtárral kötött megállapodás alapján a könyvtári szolgáltatási rendszerben biztosítja,
 - intézkedéseket kell tenni a könyvállomány gyarapítása érdekében, ehhez ki kell használni a pályázati lehetőségeket, fogadni kell a magánszemélyek, intézmények, vállalkozások könyv, elektronikus információhordozó, folyóirat, felajánlásait, illetve anyagi támogatását,
 - ismertté kell tenni a könyvtári szolgáltatások körét,
 - a könyvtári nyitva tartást az igényekhez kell igazítani.
- A művelődési ház működéssel kapcsolatban:
 - az önkormányzat kötelező közművelődési feladatait a közművelődési rendelet tartalmazza,
 - az önkormányzat a közművelődési alapszolgáltatásokat az önkormányzati tulajdonú KultTurDia Nkft. fióktelepeként működő művelődési házban biztosítja,
 - biztosítani kell a működtetéshez szükséges költségvetési forrásokat,
 - gondoskodni kell arról, hogy a helyi amatőr csoportok:
 - számára biztosítva legyen a működéshez szükséges közösségi hely,
 - kapjanak pénzügyi, anyagi támogatást működésükhöz,

- pályázati tevékenységét segítse az önkormányzat.
- Bemutatkozási lehetőséget kell biztosítani a helyi amatőr csoportok számára.
- Szorgalmazni kell a település múltját bemutató tárlat bővítését.
- Támogatni kell a helyi kiadványok megjelenését.
- A településen található civil szervezeteket be kell vonni a helyi rendezvények szervezésébe, meg kell vizsgálni, hogy az önkormányzat által pályázati úton nyújtott támogatás során pályázati feltételként ez előírható-e.

A képviselő-testület fontosnak tartja a sporttevékenységekkel kapcsolatos közszolgáltatások további biztosítását is. Ennek érdekében:

- támogatja a település sportegyesületét, melynek a kezelésében működik a helyi sporttelep,
- lehetőségeihez képest segíti és szorgalmazza a sportegyesület pályázati tevékenységét.

Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió

Az Szt. 92. §-a alapján a legalább 2 000 lakosú települési önkormányzat a rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít.

Bélapátfalva Város Szolgáltatástervezési Konceptiójában az alábbi értékek figyelembe vételével került kialakításra:

- szociális biztonság
- relatív biztonság
- a szolgáltatások „kliens közeli” biztosítása
- egyénre szóló ellátások
- társadalmi integráció erősítése
- minőség a szolgáltatásokban
- hatékonyság, hatásosság

A Konceptió legfontosabb célterületei:

- a szociális szolgáltatások és ellátások működésének helyi szabályozása
- humán- és pénzügyi erőforrás optimalizálás és fejlesztés a helyi szociális szolgáltatásokban
- információkezelés, információáramlás, kapcsolatok a potenciális ellátotti körrel
- kapcsolatok a lakossággal
- szakmai és intézményi kapcsolatrendszer; más ágazatokkal való együttműködés kialakítása
- minőség a szociális szolgáltatásokban

Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS)

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. rendeletben foglaltaknak megfelelően Bélapátfalva Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a város teljes közigazgatási területére településfejlesztési stratégiát készített, melyet a 109/2015.(IX.28.) számú határozatával hagyott jóvá.

Bélapátfalva ITS-e meghatároz mind tematikus, mind városrészi érvényességű célokat. A tematikus célok a stratégia fő értékeihez illeszkednek. A városrészi (területi célok) érvényességű célok – az adott városrész jellegzetességei mellett – hierarchikusan illeszkednek a középtávú városi célokhoz, azaz a városrészi célok a középtávú városi célok elérését szolgálják, támogatják.

Az ITS-ben a város egészére vonatkozóan, tematikus jelleggel megfogalmazott, de nem szükségszerűen egy-egy ágazatra korlátozódó érvényességű célok az alábbiak:

1. A város gazdasági potenciáljának erősítése, versenyképesség javítása, munkahelyteremtés;

2. A város térségi szerepkörének erősítése, közigazgatási és egyéb feladatok ellátásának bővítése;
3. Meglévő humánszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése, további szakosított humánszolgáltatások beindítása;
4. Városi funkciók megerősítése, új funkciók betelepítése;
5. A helyi idegenforgalmi és a turisztikai potenciál fejlesztése;
6. Esélyegyenlőség: roma integráció, a nők foglalkoztatásának és esélyegyenlőségének javítása.

Az ITS része az Anti-szegregációs Program, amely az ITS megalapozó vizsgálat részének eredményein alapul. A program elsősorban területi dimenzióban, a szegregációs folyamatok szempontjából vizsgálja az esélyegyenlőségi problémák meglétét a településen. Célja, hogy a város javítsa azon területeinek helyzetét, ahol a szegregációnak már jelei mutatkoznak, illetve ahol a népesség egy része szegregáltan él.

A város számára igen fontos a szegregációs folyamatok megállítása és azok visszafordítása, illetve a szegregált területek növekedésének megállítása, kiterjedésének csökkentése, továbbá alapvető célja, hogy újabb szegregációval veszélyeztetett területek, illetve szegregátumok ne alakuljanak ki a településen. Ezért az Anti-szegregációs Program célja, hogy a szegregált területen olyan célzott beavatkozások kerüljenek megvalósításra (elsősorban a lakhatás-, az oktatás-nevelés-, a foglalkoztatás területén), mellyel a szegregációs folyamatok megállíthatóvá és visszafordíthatóvá válnak és az érintett szegregátum beintegrálódik a város többi részébe.

Településfejlesztési Konceptió

Bélapátfalva Nagyközségi Önkormányzat Képviselő testülete a 34/2003 (II.10.) számú határozatával fogadta el Bélapátfalva Településfejlesztési Konceptióját (TFK), mely a település hosszútávú (20-30 év) fejlesztési céljait, elképzeléseit tartalmazza.

A település adottságai alapján a TFK-ban meghatározott fő fejlesztési célok az alábbiak:

- Az erősödő közlekedéshálózat kiépülése során az „elővárosi” és az elosztó szerep kialakítása a település belső nyugalmanak megtartása mellett;
- Egyes nagyvárosi szerepkörök felvállalása;
- Gazdasági területek kialakítása, fejlesztése, kínálata a közlekedéshálózat fejlesztése során frekvenciált helyen fekvő területeken;
- Az Egerből történő kiköltözési igény kielégítése érdekében többféle kertvárosi lakóterület kínálat kialakítása;
- Kulturális-idegenforgalmi lehetőségek kihasználása, fejlesztése, a meglévő értékekben rejlő lehetőségek kiaknázása.

A Képviselő-testület TFK-ban a főcél(ok) elérése érdekében az alábbi legfontosabb részcélokat nevezte meg:

- Új, városi és központi funkcióiból adódó intézményi háttér kialakítása (középfokú oktatás, zeneiskola, körzeti tűzoltósági készenléti központ, komplex egészségügyi ellátási központkialakítása);
- A városi ranghoz, a létrehozandó új intézmények kialakításához igazodó városközpont létrehozása;
- A városközpontban új piac létrehozása;
- A műemléki Apátság mellett rangjához méltó fogadóterület kialakítása;
- A Bél-kő bánya környezetében a kalandturizmusra építő turisztikai centrum kiépítése;
- A Gyári tó környékének rendezése, területhasználatának felülvizsgálata;
- Az ipari park tervezett területének rendezése;
- Új területek kijelölése lakóterületek és üdülőterületek céljára;
- A település belterületén rendezett közterületek és zöldfelületek kialakítása.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Bélapátfalva-Bükkszentmárton-Mónosbél Köznevelési Intézményfenntartó Társulás 2013. január 1-től működik. A Társulás célja az óvodai nevelés, valamint a gyermekek napközbeni ellátása az Nktv., illetve a Gyvt. alapján. Az óvodai nevelés és a gyermekek napközbeni ellátásának feladatait a Társulás által fenntartott intézmény, a Bélapátfalvai Százszorszép Óvoda, Bölcsőde és Konyha látja el.

A Társulási tanács munkaszervezeti feladatait a Bélapátfalvai Közös Önkormányzati Hivatal látja el. A társulás döntéshozó szerve a társulási tanács.

Az Szt. 62-64. §-ában és 65/F §-ában meghatározott étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés és nappali ellátás, illetve a Gyvt. 39-40. §-ában meghatározott gyermekjóléti szolgáltatás alapszolgáltatások ellátására 2016. január 1-től három település (Bélapátfalva, Bükkszentmárton és Mónosbél) összefogásával létrejött a Bélapátfalvai Gyermekjóléti és Szociális Társulás. A Társulás döntéshozó szerve a társulási tanács, közös fenntartású intézménye a Bélapátfalvai Gyermekjóléti és Szociális Intézmény.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A települési önkormányzatok azokkal az adatokkal rendelkeznek, melyek a feladat ellátásukkal összefüggésben kerültek a birtokukba.

Az önkormányzatnál kétféle rendszerben történik az önkormányzat által juttatott támogatások rögzítése.

Egyik rendszer a WIN-MANKÓ Szociális Segélyezés Komplex Szakmai programrendszer, mely az Szt. által megfogalmazott ellátási formák önkormányzati feladatait hivatott segíteni. A szoftver a szociális segélyezés egész folyamatát támogatja, a kérelmek beérkezésétől a határozathozatalon át a segélyek kifizetéséig, illetve annak gazdasági rendszerébe való lekönyveléséig.

A másik rendszer a PTR, azaz a Pénzbeli és Természetbeni ellátások rendszere, amely az Szt., illetve a Gyvt. által szabályozott ellátások megállapítására a jegyző, járási hivatal, települési önkormányzat képviselő- testülete jogosult. A jogosultságok adatai különböző, helyi szintű nyilvántartásokban lelhetők fel, így nem követhető nyomon, hogy egy állampolgár az egyes hatóságoktól összességében milyen ellátásokban részesül.

A helyi esélyegyenlőségi program a Teir rendszer (Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer) és a KSH (Központi Statisztikai Hivatal) adatai alapján, valamint az önkormányzat saját adatai alapján készült el.

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns mutatók körét a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. A rendelet melléklete meghatározza az egységesen rendelkezésre álló statisztikai mutatókat a helyi esélyegyenlőségi program elkészítéséhez, illetve meghatározza azok forrását is. A jogszabály a mutatók forrásaként az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszert (a továbbiakban: TeIR) jelöli meg.

Ahol megoldható volt helyi adatgyűjtéssel, a 2021. évi adatokkal ki tudtuk egészíteni az egyes táblázatokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítéséhez az adatok, információk gyűjtése több forrásból történt:

- TEIR (Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer)
- KSH (Központi Statisztikai Hivatal) adatbázis
- Önkormányzat saját adatai
- Önkormányzat által fenntartott intézmények adatai

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt új fogalom a mélyszegénység. A mélyszegénység fogalmát a Havas Gábor által összeállított kritériumrendszer írja körül a legtalálóbban. E szerint azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, az erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit, és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi. Ezek mellett megemlíthetjük az egyén és a közösség szociális kompetenciáinak súlyos hiányosságait is. Fontos azonban hangsúlyozni, hogy a mélyszegénység nem egyéni probléma, vagy jelenség.

A mélyszegénységből való kifelé mobilizálás feltételezi az együttműködő társadalom meglétét, ami a jelenlegi helyzetben erős fejlesztésre szorul. Fontos, hogy mind az intézményi, mind az egyéni diszkrimináció ellen ható ösztönzők (vele együtt szankciók) kialakuljanak, mind a tervezés, mind a megvalósítás során. Ezt szolgálhatják az antidiszkriminációs képzések, érzékenyítő tréningek (pl. helyi intézményeknek), telepen élők és helyi többségi társadalom számára közösségi, kulturális programok kialakítása.

Egymás megismerésének kulcsa az értékalapú megismerés. Tehát az emberi és a kulturális értékek összegyűjtésével, egymás kultúrájának bemutatásával és a pozitív tulajdonságok hangsúlyosabbá tételével erősíthető a társadalmi együttműködés, illetve megteremthető a kultúrák közötti párbeszéd. A településen az életet, lakhatást veszélyeztető, illetve gyermek, időskorú, bántalmazott nő, vagy fogyatékkal élő személy ellátatlanságából eredő azonnali beavatkozást igénylő esélyegyenlőtlenségi probléma nincs. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy az önhibájukon kívül, vagy akár önhibájuk okán is szerény vagy szegényes körülmények között élőkre, elesettekre, bármi okból hátrányos helyzetben élőkre, az önkormányzat a kötelező, illetve önként vállalt feladatainak ellátása során fokozottan ne figyelne.

Az önkormányzat a helyzetelemzésben feltárt problémák kezelése érdekében betervezett intézkedések meghatározásánál kénytelen figyelembe venni azt a tényt, hogy a beavatkozáshoz korlátozott eszközökkel rendelkezik, vannak olyan infrastrukturális és munkaerő-piaci feltételek, amelynek megváltoztatása túlmutat az önkormányzat hatás- és felelősségi körén, ezért kizárólag széleskörű együttműködéssel és kormányzati támogatással lehet változásokat előidézni.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	46,29	17,40
2016	51,54	19,95
2017	50,40	16,86
2018	50,16	14,76
2019	50,41	13,99
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR,

Az állandó népesség %-ban meghatározott személyi jövedelem adót fizetők száma 2015-2019 között emelkedő értéket mutat. Bár 2018-ban csökkent az érték, de 5 évet vizsgálva elmondható, hogy a háztartások jövedelemtermelő képessége javuló tendenciát mutat. Továbbá megállapítható, hogy az alacsony jövedelműek aránya a vizsgált 5 éves időintervallumban szintén javuló tendenciát mutat.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

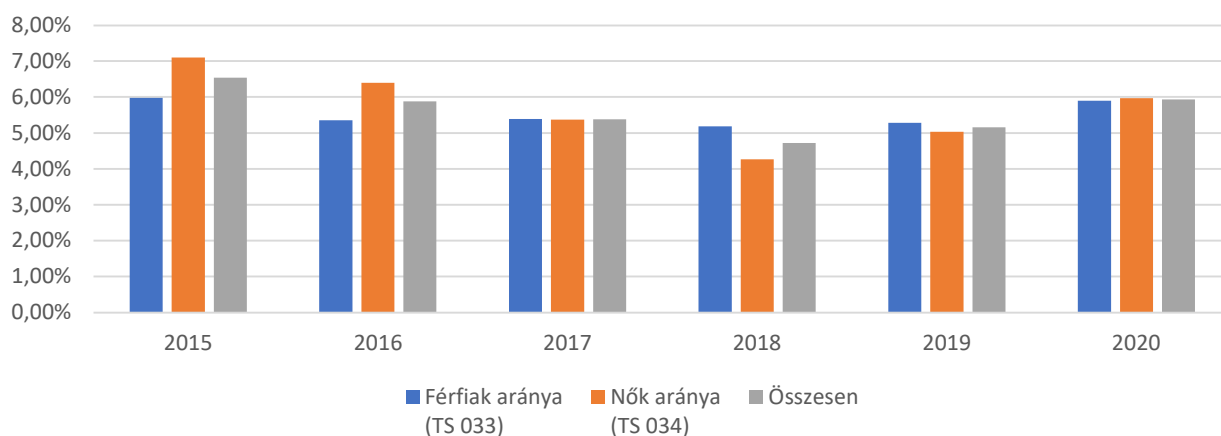
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2015	5,98%	7,10%	6,54%
2016	5,35%	6,40%	5,88%
2017	5,39%	5,37%	5,38%
2018	5,18%	4,27%	4,72%
2019	5,28%	5,03%	5,16%
2020	5,90%	5,97%	5,93%

Forrás: KSH-TSTAR

A munkaképes korosztály körében, összességében elmondható, hogy a vizsgált időszakban egyre kedvezőbben alakult a mutató.

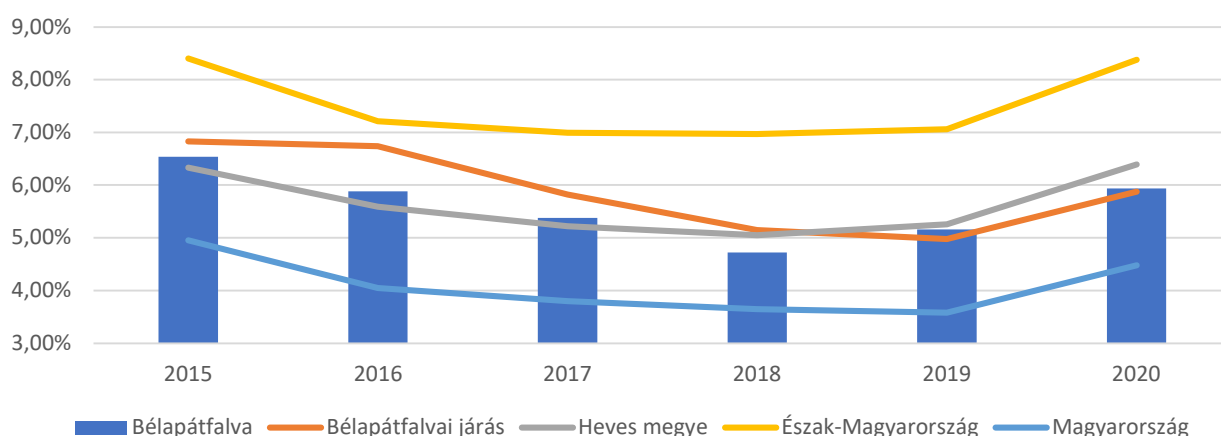
Az is látható viszont, hogy 2019-től ismét emelkedik a nyilvántartott álláskeresők aránya, ami a világválság okozta gazdasági visszaesésnek tulajdonítható.

Relatív munkanélküliségi ráta nemek szerint (Bélapátfalva)

Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

Relatív munkanélküliségi ráta, területi összehasonlítása

A fenti diagramon jól látszik, hogy Bélapátfalva település munkanélküliségi rátája az elmúlt években teljesen hasonlóan alakult mind a járási, mind a megyei, mind az országos rátához képest. Minden területen emelkedés figyelhető meg 2019-től.

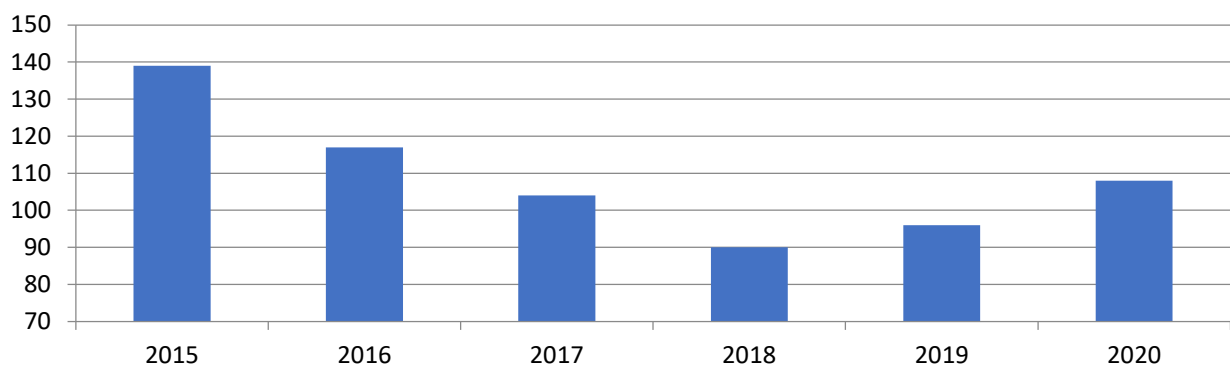
3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskereső számok korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	139	117	104	90	96	108
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	2,00	6,00	10,00	6,00	5,00	5,00
	%	1,44%	5,13%	9,62%	6,67%	5,21%	4,63%
21-25 év (TS 038)	Fő	17,00	11,00	8,00	9,00	10,00	12,00
	%	12,23%	9,40%	7,69%	10,00%	10,42%	11,11%
26-30 év (TS 039)	Fő	19,00	12,00	15,00	11,00	16,00	14,00
	%	13,67%	10,26%	14,42%	12,22%	16,67%	12,96%
31-35 év (TS 040)	Fő	21,00	15,00	11,00	8,00	10,00	17,00
	%	15,11%	12,82%	10,58%	8,89%	10,42%	15,74%
36-40 év (TS 041)	Fő	12,00	2,00	13,00	16,00	13,00	6,00
	%	8,63%	1,71%	12,50%	17,78%	13,54%	5,56%

41-45 év (TS 042)	Fő	16,00	18,00	10,00	11,00	9,00	9,00
	%	11,51%	15,38%	9,62%	12,22%	9,38%	8,33%
46-50 év (TS 043)	Fő	16,00	11,00	6,00	7,00	14,00	17,00
	%	11,51%	9,40%	5,77%	7,78%	14,58%	15,74%
51-55 év (TS 044)	Fő	13,00	16,00	10,00	2,00	6,00	8,00
	%	9,35%	13,68%	9,62%	2,22%	6,25%	7,41%
56-60 év (TS 045)	Fő	17,00	15,00	10,00	8,00	4,00	8,00
	%	12,23%	12,82%	9,62%	8,89%	4,17%	7,41%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	6,00	11,00	11,00	12,00	9,00	12,00
	%	4,32%	9,40%	10,58%	13,33%	9,38%	11,11%

Forrás: KSH-TSTAR

Álláskeresők száma (fő)

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	45,32%	23,02%
2016	45,30%	21,37%
2017	47,12%	25,00%
2018	44,44%	21,11%
2019	34,38%	16,67%
2020	53,70%	30,56%

Forrás: KSH-TSTAR

A nyilvántartott álláskeresők tekintetében (3.2.2. táblázat), amennyiben a 2020-as év adatait a 2015-ös év adataihoz viszonyítjuk, úgy elmondható, hogy csökkent az álláskeresők száma. Míg 2015-ben 139 álláskeresőt tartottak nyilván, addig 2020-ban ez a szám már csak 108.

Ám a 2018-ban jegyzett 90 fő álláskeresőhöz képest sajnos 20%-os emelkedés tapasztalható.

A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya is negatív tendenciát mutat.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

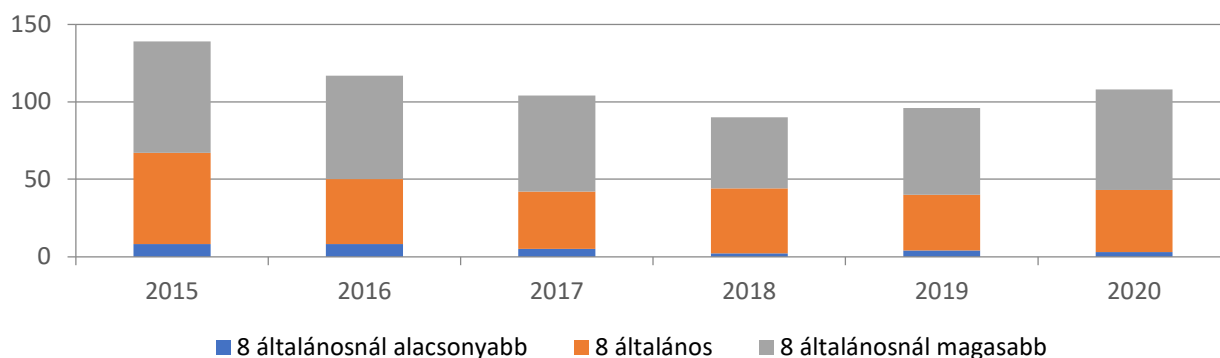
Alacsony iskolai végzettségűnek tekinthető az a személy, akinek sem érettségi bizonyítványa, sem szakképzettsége nincs, legfeljebb alapfokú végzettséggel rendelkezik.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	139	8	5,76%	59	42,45%	72	51,80%
2016	117	8	6,84%	42	35,90%	67	57,26%
2017	104	5	4,81%	37	35,58%	62	59,62%
2018	90	2	2,22%	42	46,67%	46	51,11%
2019	96	4	4,17%	36	37,50%	56	58,33%
2020	108	3	2,78%	40	37,04%	65	60,19%

Forrás: KSH-TSTAR

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint (fő)

Bélapátfalván az aktív korú korosztály elhelyezkedési és öngondoskodási esélyeit nem elsősorban a munkaerő-piaci környezet és a munkalehetőségek hiánya dominálja, hanem inkább az egyéneknek a munkaerőpiac elvárásaihoz illeszkedő kompetenciája, egészségi állapota.

Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

	Maximum általános iskolai végzettségű nyilvántartott álláskeresők aránya területi összehasonlítás					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bélapátfalva	48,20%	42,74%	40,38%	48,89%	41,67%	39,81%
Bélapátfalvai járás	44,91%	44,64%	45,35%	45,70%	45,32%	41,18%
Heves megye	48,89%	50,26%	52,25%	49,33%	49,23%	45,20%
Észak-Magyarország	49,13%	49,58%	51,40%	51,03%	50,63%	48,06%
Magyarország	42,67%	42,52%	44,15%	43,82%	42,81%	39,37%

A maximum általános iskolai végzettségű nyilvántartott álláskeresők arányát tekintve, 2020-ban egyezés mutatkozik a Magyarországra vonatkozó adattal. Észak-Magyarországhoz, Heves megyéhez és a Bélapátfalvai járáshoz viszonyítva a mutatószám alacsonyabb.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A közfoglalkoztatás minden önkormányzat kötelező alapfeladata. Az önkormányzat közfoglalkoztatási programokkal próbál a rászorultak helyzetén javítani. Több közfoglalkoztatási programra pályázik, hogy minél nagyobb számban foglalkoztathassa az arra rászorulókat.

Közfoglalkoztatottként olyan természetes személy foglalkoztatható, aki a kormányhivatalnál nyilvántartott álláskereső. Közfoglalkoztatási jogviszony csak határozott időre létesíthető, próbaidő kikötése nélkül. A jogviszony időtartama nem lehet hosszabb, mint a közfoglalkoztatáshoz nyújtott támogatás időtartama. Ez a feltétel is arra utal, hogy a közfoglalkoztatás csak átmenetileg biztosít munkalehetőséget az abban résztvevők számára. A közfoglalkoztatás megújult rendszerében a közfeladatok ellátása mellett kiemelt fontosságú, hogy a támogatással foglalkoztatott álláskereső munkája új értéket teremtsen. A közfoglalkoztatásban jelentős arányban vannak jelen alacsony iskolai végzettségű, a munkaerőpiacon nehezen érvényesülő személyek.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai

Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	94	88
2016	75	81
2017	82	57
2018	54	39
2019	62	30
2020	100	29

Forrás: KSH-TSTAR, <http://kozfoglalkoztatatas.bm.hu/>

Az elmúlt évek közfoglalkoztatottakra vonatkozó létszáma:

	Hagyományos		Start		Összesen (hagyományos és start)		Összesen (férfiak és nők)
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	
2018	3	13	10	2	13	15	28
2019	1	8	8	1	9	9	18
2020	3	9	7	2	10	11	21
2021	1	10	6	3	7	13	20

Forrás: önkormányzati adatok

A GINOP 6.1.1-15 – Az Európai Unió támogatásával megvalósuló „Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése” című kiemelt projektben az alábbi képzéseken történt részvétel:

- 2019. Építő- és anyagmozgató gép kezelője (2 fő)
- 2021. Szállodai szobaasszony (1 fő)
- 2021. Személy- és vagyonőr (1 fő)
- 2021. Belépés a digitalizált munka világába

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A településen működő cégek munkaerőhiánnyal küzdenek. Szakképzett munkaerő tekintetében a városban a munka kereslete kisebb, mint a munka kínálata.

A közlekedés tekintetében kedvező adottságokkal rendelkezik BÉlapátfalva. A megyeszékhely egyben a legközelebbi centrum is, amely fél óra alatt elérhető autóbusszal. A település vasúthálózathoz is kapcsolódik.

Az önkormányzat a helyi ellátáshoz kapcsolódóan, a helyi alapanyagokra épülő, helyi termelők piacra jutását segítő beruházás keretében, pályázati erőforrások igénybevételel helyi piaci terület kialakítását tervezi, mellyel munkahely teremtés mellett a lakosság ezen igényeit helyben ki tudja elégíteni.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Helyben nincs elérhető munkaerőpiacra történő átmenetet segítő képzés, program. A megyeszékhelyen ezek elérhetőek a fiatalok számára.

Pályakezdő álláskeresőknek azokat a 25. életévüket - felsőfokú végzettségük esetén 30. életévüket - be nem töltött fiatalokat nevezzük, akik tanulmányaik befejezését követően munkanélküli-ellátásra nem szereztek jogosultságot.

A legutolsó adat szerint (2020) a nyilvántartott álláskeresők 6,5 %-át teszik ki a pályakezdők.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2015	139	10
2016	117	13
2017	104	10
2018	90	6
2019	96	8
2020	108	7

Forrás: KSH-TSTAR

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Bélapátfalva Város területét érinti a Foglalkoztatási együttműködés Észak-Hevesben II. üteme. A projekt célja, munkakeresők és inaktívok (ideértve a tartósan munkanélküli és a munkaerőpiactól távol eső személyek) foglalkoztatáshoz való hozzáféréseinek javítása, a helyi foglalkoztatást érintő kezdeményezések támogatása, továbbá, hogy az Észak-Hevesi térség hozzájusson azon forrásokhoz, melyek segítségével megvalósuló képzési és foglalkoztatási programok révén, a területen működő vállalkozók foglalkoztatási igényeinek kielégítésével a térségi foglalkoztatási szint emelhető.

A Foglalkoztatási Paktum tagja az önkormányzat többségi tulajdonában lévő, Bélkő Nonprofit Területfejlesztési Kft., aki ezáltal a Paktum legszélesebb körű véleményezési és javaslattevő szervén, a Fórumon keresztül képviseli a város érdekeit.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A foglalkoztatottság nem szociális alapon történik, hanem a betöltendő munkakörhöz szükséges feltételeken. Közfoglalkoztatási programokban főként a romák és mélyszegénységben élők vesznek részt, mivel rájuk jellemző az alacsony iskolai végzettség, ami az egyéb szakképzettségeket igénylő területeken való elhelyezkedésüket megakadályozza. A romák munkaerő-piaci helyzetének javítása, nem csak gazdasági kérdés, hanem a romák társadalmi integrációjának eszköze is.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Az önkormányzatnál, mint munkáltatónál nem fordult elő hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén, nem volt ilyen jellegű kifogás a foglalkoztatottak részéről.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A településen nem volt szociálisan rászorulóknak részére tartott digitális képzés.

A település könyvtárában 5 nyilvános portál áll a használók rendelkezésére, ezeket díjmentesen használhatják, a könyvtár nyitvatartási idejében.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az Szt. alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátások nyújthatók:

Pénzbeli ellátások

Szociális rászorultság esetén

A járási hivatal:

- időskorúak járadékát,
- foglalkoztatást helyettesítő támogatást,
- egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást,
- gyermekek otthongondozási díját,
- ápolási díjat:
 - súlyosan fogyatékos személy, valamint a 18 év alatti tartósan beteg gyermek után alap összegű ápolási díjat,
 - a súlyosan fogyatékos személy fokozott ápolási igénye esetén járó emelt összegű ápolási díjat, valamint
 - kiemelt ápolási díjat

állapít meg.

A települési önkormányzat képviselő-testülete a törvényben és a települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint települési támogatást állapít meg.

Természetbeni ellátások

Természetbeni szociális ellátásként a járási hivatal

- alanyi közgyógyellátást, normatív közgyógyellátást, és
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot állapít meg.

A haláleset helye szerint illetékes települési önkormányzat képviselő-testülete - a halálesetről való tudomásszerzést követő huszonegy napon belül - gondoskodik az elhunyt személy közkölségen történő eltemettetéséről, ha

- nincs vagy nem lelhető fel az eltemettetésre köteles személy, vagy
- az eltemettetésre köteles személy az eltemettetésről nem gondoskodik.

Bélapátfalva Város Önkormányzat Képviselő-testületének 13/2021. (X. 29.) rendelete a települési támogatás keretében nyújtott támogatásokról az alábbi támogatások nyújtását teszi lehetővé:

- lakhatási támogatás
- gyógyszer-támogatás
- temetési támogatás
- szociális kamatmentes kölcsön
- rendkívüli települési támogatás
- tűzifa támogatás
- köztemetés

Az alábbi táblázat adatai alapján a lakhatási támogatásban részesült személyek száma csökkenő tendenciát mutat.

Év	Lakhatási támogatásban részesített személyek száma	Összes kifizetett támogatás
2015.03.01-től	57	1.270.100
2016	86	2.481.500
2017	79	2.718.700
2018	62	1.942.200
2019	57	1.568.500
2020	42	1.327.900
2021	43	1.388.400

Forrás: önkormányzati adatok

Az Önkormányzat a szociálisan rászorult személyek részére kiosztott tűzifával a téli fűtés miatt megemelkedett rezszi költségek okozta nehézségeket igyekszik enyhíteni.

Év	Szociális tűzifa juttatásban részesített személyek száma
2016	198
2017	231
2018	241
2019	290
2020	256
2021	284

Forrás: önkormányzati adatok

Bélapátfalva Város Önkormányzat Képviselő-testületének 12/2021. (X. 29.) rendelete a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról az alábbi szociális alapellátásokat biztosítja:

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- családsegítés
- nappali ellátás

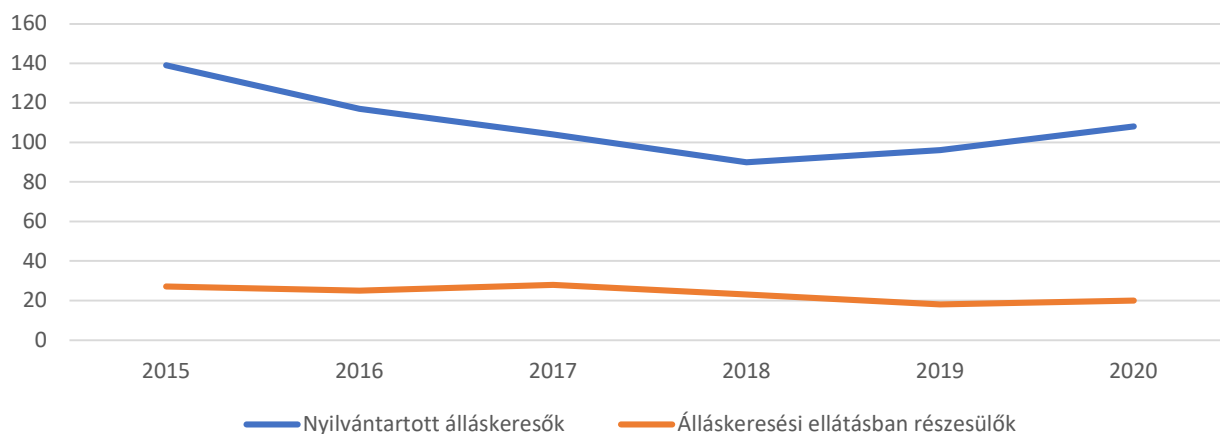
Passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök

3.3.1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	139	6,81%	27	19,42%
2016	117	5,80%	25	21,37%
2017	104	5,24%	28	26,92%
2018	90	4,55%	23	25,56%
2019	96	4,94%	18	18,75%
2020	108	5,73%	20	18,52%

Forrás: KSH-TSTAR

Passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök

2020-as adat szerint, a nyilvántartott álláskeresőkből 18,52 % részesül álláskeresési ellátásban. Az álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők alacsony arányából arra lehet következtetni, hogy – figyelembe véve, hogy a járadék maximum 3 hónapig folyósítható – a Bélapátfalván nyilvántartott álláskeresők több mint négyötöde már legalább három hónapja nem tudott elhelyezkedni, esetleg még nem állt megfelelő ideig munkaviszonyban.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskereső ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	64	46,04%	69	49,99%	91	65,47%
2016	43	36,75%	54	46,08%	68	58,12%
2017	30	28,85%	42	40,19%	58	55,77%
2018	28	31,11%	33	36,83%	51	56,67%
2019	26	27,08%	30	31,60%	44	45,83%
2020	25	23,15%	36	33,18%	45	41,67%

Forrás: KSH-TSTAR

A passzív foglalkoztatás-politikai eszközök nem visznek közelebb a munkaerő-piaci egyensúlyhoz, de az átmenetileg munka nélkül maradtak megélhetéséről gondoskodnia kell az államnak. Ezek az eszközök inkább kényszerűségből és átmenetileg vállalt köteleességek.

A táblázatból kiolvasható, hogy a passzív foglalkoztatás-politikai eszközöket igénybevevők száma csökkenő tendenciát mutat.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2015	3,00
2016	6,88
2017	10,68
2018	9,74
2019	6,42
2020	4,58

Forrás: KSH-TSTAR

A 2017-es megugrást követően csökkenő tendencia mutatkozik az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást igénybe vevők körében.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2015	1119	2	2	41,91%	80,16%	85,97%
2016	1119	0	0	41,91%	80,88%	87,49%
2017	1119	0	0	41,91%	85,17%	90,44%
2018	1119	0	0	41,91%	91,42%	96,60%
2019	1119	0	0	41,91%	90,35%	96,96%
2020	1119	0	0	41,91%	88,29%	93,74%

Forrás: KSH-TSTAR

A település lakásállománya állandó szinten volt a vizsgált időszakban.

A házak jövedelmi helyzetétől, a tulajdonosok igényétől, igényességétől függően karbantartottak. A lakások igen magas százaléka összkomfortos.

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzat bérlakás állománya 4 db, mind a négy ingatlan bérbe van adva.

b) szociális lakhatás

Bélapátfalva Város Önkormányzatának az önkormányzati tulajdonú lakások bérletéről szóló 5/2005. (III.22.) rendelete értelmében szociális helyzete alapján kérelemre annak adható bérbe önkormányzati lakás:

- akinek a családjában – a vele együtt költözőket is figyelembe véve – az egy főre jutó nettó jövedelem nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíjminimum összegének 350 %-át,
- aki beköltözhető lakástulajdonnal, lakástulajdonon fennálló haszonélvezeti joggal, üdülővel, beépíthető lakótelekkel, üdülőtelekkel nem rendelkezik,
- aki 500.000 Ft-ot meghaladó ingó vagyonnal nem rendelkezik

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nem tudunk lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanról a településen.

e) lakhatást segítő támogatások

Az önkormányzat szociális célú tűzifa vásárláshoz minden évben pályázatot nyújt be. A kapott támogatáson keménylombos tűzifát vásárol, melyet szociális rászorultság alapján a rászorulóknak számára természetbeni támogatásként biztosít.

Bélapátfalva Város Önkormányzat Képviselő-testületének 13/2021. (X. 29.) rendelete a települési támogatás keretében nyújtott támogatásokról értelmében a polgármester lakhatási támogatást állapít meg a szociálisan rászoruló személyek részére a háztartásuk tagjai által lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadások viseléséhez. A lakhatási támogatás a villanyáram-, a víz- és

csatorna, a gázfogyasztás és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez nyújtható.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások

Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2015	177	4
2016	409	25
2017	217	266
2018	190	2
2019	152	4
2020	219	261

Forrás: KSH-TSTAR

2015.03.01-től települési támogatáson belül lakhatási támogatásban részesítettek száma évenkénti bontásban:

Év	Lakhatási támogatásban részesített személyek száma	Összes kifizetett támogatás:
2015.03.01-től	57	1.270.100
2016	86	2.481.500
2017	79	2.718.700
2018	62	1.942.200
2019	57	1.568.500
2020	42	1.327.900
2021	43	1.388.400

Forrás: önkormányzati adatok

Az Önkormányzat a szociálisan rászorult személyek részére kiosztott tűzifával a téli fűtés miatt megemelkedett rezszi költségek fizetése okozta nehézségeket igyekszik enyhíteni.

Év	Szociális tűzifa juttatásban részesített személyek száma
2016	198
2017	231
2018	241
2019	290
2020	256
2021	284

Forrás: önkormányzati adatok

f) eladósodottság

Az eladósodottságra vonatkozóan nincs egyéb adata az önkormányzatnak.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A település külterületén lakóingatlan nincs.

Településünkön jelentős számú zártkerti ingatlan található, elsősorban a tó környékén lévő üdülési jelleggel használt ingatlanok tartoznak ide. Az itt épített ingatlanok üdülők, található közöttük csekély számban életvitelszerűen lakott is. Az utak részben aszfaltozottak. A településrész infrastrukturális ellátottsága tekintetében még vannak hiányosságok, itt csak a közvilágítás került kiépítésre. Az infrastrukturális fejlesztés ezen a településen az önkormányzat jövőbeni terveiben szerepel, azonban ennek megvalósításához korlátozott pénzeszközökkel rendelkezik, ezért a fejlesztéshez pályázati forrás bevonása szükséges.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Járasszékhely város esetében szegregátumnak nevezzük azokat a területeket ahol az aktív korú népességen belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb mint 35%. Béalápátfalva területén egy szegregátum található.

A településen a 2011. évi népszámlálási adatok alapján, a KSH által meghatározott 1. számú szegregátum a város dél-keleti részén, az Akácfa utca keleti oldala a Mártírok utcáig - Akácfa utca - Mártírok utca a Bajcsy-Zsilinszky utcáig - Belterület határ által meghatározott területen található.

A település északi részén a KSH 2011. évi kimutatása alapján van ugyan egy terület, ahol a szegregációs mutató értéke eléri a 35%-ot, azonban az itt élő lakosság száma nem éri el az 50 főt, így a KSH nem nyilvánította ezen területet szegregátumnak. Ez a településrész egyébként sem igazi leszakadással érintett, fenyegetett terület, mivel itt működik a Béalápátfalvai Idősek Otthona és Támogatott Lakhatás intézmény, melynek lakói a KSH által, a szegregátumok meghatározása során vizsgált szegregációs mutatóknak megfelelnek ugyan, azonban ezen terület az intézet jelenléte miatt nem tekinthető igazi szegregátumnak és a jövőben sem várható igazi szegregátum kialakulása a területen.

Hajléktalan személy a településen nem él.

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

A szegregátum lakásállománya a települési lakásállomány 3,6%-át teszi ki.

Az alacsony komfortfokozatú lakásállomány aránya igen magas a településrészben, közel 4,5 szerese a települési átlagnak. Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül a településrészben közel duplája a települési átlagnak.

A lakóépületek és a lakókörnyezet leromlott, a településrész épületei alacsony energiahatékonysággal rendelkeznek.

A pormentes úthálózat kiépítése részben megoldott.

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

A szegregátum lakónépességén belül a 0-14 évesek aránya 28,8%, a 15-59 évesek aránya 61,8%, a 60 és a feletti aránya 9,4%.

Mind a jövedelmi, mind az iskolázottsági, mind a lakhatási viszonyokat tekintve a szegregátum igen kedvezőtlen mutatókkal rendelkezik. Elmondható, hogy a településrészen élők iskolázottsági szintje alacsony. Alacsony az itt élők gazdasági aktivitása, jellemző a munkanélküliség, illetve a szegénység.

A településrész felzárkóztatása, az itt élők munka világába való bekapcsolása nagyon fontos feladat a település számára.

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Az egy szegregátum meglétén kívül egyéb veszélyeztetett terület nincsen BÉlapátfalván.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A településen egy háziorvosi (2021-től, előtte kettő), illetve két fogorvosi körzet és egy gyermekorvosi körzet működik.

2011-ben kezdte meg működését az Országos Mentőszolgálat helyi szervezete egy jól felszerelt mentőállomással.

Orvosi ügyelet ellátását az önkormányzat feladat ellátási megállapodás keretében látja el.

Az Egészségházban az alábbi egészségügyi szolgáltatások érhetők el:

- reumatológia
- nőgyógyászat
- neurológia
- ortopédia

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Két jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: alanyi jogon, vagy normatív alapon.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás, mely a járások megalakulását követően elkerült az önkormányzatoktól. Méltányossági ápolási díj, mint támogatási forma településünkön nincs.

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők és ápolási díjban részesülők száma stagnál.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiók-gyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	0	2	1	1	270	18
2016	0	2	1	1	250	18
2017	0	2	1	1	242	19
2018	0	2	1	1	258	17
2019	0	2	1	1	261	12
2020	0	2	1	1	261	14

Forrás: KSH-TSTAR

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A településen egy védőnői körzet működik, így a gyermekkorai kötelező szűrővizsgálatok megoldottak.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fizioterápia elérhető az Egészségházban a lakosság számára.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetés minőségi követelményét magasabb szintű jogszabályok állapítják meg, ezért helyi szintű szabályozásra, fellépésre nincs szükség/lehetőség ebben a tárgykörben. A közel 400 adag elkészítésére alkalmas, konyhán lehetőség van az általános iskolai és a szociális étkeztetés menüjének elkészítésére is. Az ételmezésvezető minden heti menü összeállításánál törekszik arra, hogy a lehető legváltozatosabb, a fejlődő szervezetnek és az idős emberek szükségleteinek egyaránt megfelelő ételsort állítson össze.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A 2018. évben megkezdte működését a BÉlapátfalvai Tanuszoda.

A BÉlkő Sportegyesület önálló civil szervezetként tevékenykedik. A település sportkoncepciójához alkalmazkodva az egyesület sportszolgáltatást biztosít a helyi és környékbeli lakosság számára. A sportolási lehetőség biztosítása kiemelten célozza az egészséges életmódra történő nevelést, egészségőrzést, közösség építő sportolást, szabadidősportot.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A BÉlapátfalvai Gyermekjóléti és Szociális Intézmény munkatársai a feladatukat az esetek sajátosságaihoz igazodva látják el, segítséget nyújtanak abban, hogy a szociális szolgáltatásokat mindenki igénybe vegye, aki rászorul.

g) drogvenciók szolgálatások;

A BÉlapáfalvai Petőfi Sándor Két Tanítási Nyelvű Általános Iskolában a drogvenciók foglalkozások az osztályfőnöki órák tanmenetébe beépítve kerülnek megtartásra.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgálatások nyújtásakor;

Nincs adata, információja az önkormányzatnak arra vonatkozóan, hogy történt volna ilyen jogsértés.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgálatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A pénzübeli és természetbeni támogatásokon, valamint a gyermekjóléti és szociális intézmény munkáján kívül nincs ilyen jellegű juttatás, illetve szolgálatás.

A településen népkonyha nem működik.

3.6.2. Népkonyha

Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2015	0
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0

Forrás: KSH-TSTAR

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

BÉlapátfalván a közösségi élet több szintéren zajlik.

Egyik ilyen tér a Gesztenyés Kiállítóház, mely egy olyan közösségi tér lett az elmúlt évek során, ami a legkülönbözőbb korosztályú és érdeklődési körű embereknek is szolgálatást nyújt. A kemence és a fedett beülők megépítésével, az új asztalok és padok elhelyezésével megnyílt a lehetőség a gasztronómiai programok megrendezésére is.

A Gesztenyés Kiállítóházat az elmúlt évek során sikerült látogatásra érdemes múzeumként is behozni a köztudatba. Több érdekes, csoportos program került kialakításra:

- „Éltre kelt tárlatok” – az egyes tárlatokat interaktív módon, feladatok segítségével ismerik meg a gyermekek, ehhez kézműveskedés is társul
- „Rejtélyes részletek” - kisebbeknek szóló játékos program, aminek során a tárlatok megismeréséhez érdekes nyomozás szükséges
- „A múzeum is lehet izgalmas! – mi bebizonyítjuk!” – osztálykirándulások egész napos programjául szolgál, játékkal, népi játszóházzal, kézműveskedéssel, laskasütéssel vagy kemencés lángos készítéssel, igény szerint dagasztást, csigatészta készítést is gyakorolhatnak a gyermekek

Másik közösségi tér a Bélapátfalvai Művelődési Ház. A művelődési ház legnagyobb múltú közössége a balett csoport. Még 2020. szeptemberében elindult a gyermek-ifi néptáncsoport, azonban a korlátozások miatt akkor nem tudták folytatni a tevékenységüket. Megújulva 2021. szeptemberétől Bélapátfalvai Gyöngyperje Hagyományörző Néptáncsoport néven ismételten birtokba vették a művelődési házat. A fiatalabb korosztály mellett az idősebbek is alakítottak egy 16 főből álló táncsoportot, heti rendszerességgel találkoznak ők is a művelődési házban. A Sirrah Hastáncsoport hétfő esténként használja a művelődési házat.

A Bélapátfalvai Művelődési Házat új helyszíneként választó közösségek a Jóga Klub, a Bibliai Olvasókör és a Kangoo Klub.

Az elmúlt hónapok során minden csoport növelni tudta a létszámát – a Jóga Klub két csoporttal működik most már.

Teljesen új közösséget alkotnak a Mocorgó Klub tagjai. A klub a kisgyermeket nevelő családokat fogja össze, - jelenleg 36 család a tagja - a művelődési ház pedig biztosítja számukra a találkozási alkalmak helyszínét, illetve aktívan közreműködik a foglalkozások tematikájának kialakításában, szükség esetén a lebonyolításában is.

A művelődési ház belső udvarán, 2021. nyarán kialakításra került a PLACC. Olyan színes, fiatalok számára is vonzó, jól funkcionáló közösségi tér alakult itt ki, ami a nyári hónapok során bebizonyította, hogy alkalmas rendezvények befogadására.

A Bélapátfalvai Kulturális, Turisztikai és Média Nonprofit Kft. szervezésével egész évben sor kerül különböző programok szervezésére. Például: újévi koncert, farsangi sportbál, városi gyermeknap, búcsú, tóparti nyárbúcsúztató, szüreti programok, idősek napja, karácsonyi vásár stb.

A 2021-es év első felében a világiárvány okozta lezárások miatt teljes egészében az online térbe szorult a közösségi élet. A település lakosságával az interneten keresztül tartotta a Nonprofit Kft. a kapcsolatot. Számos online közösségépítő programot szervezett, amelyhez szép számmal csatlakoztak a lakosok. Ilyen programok voltak: hőemberépítő bajnokság; a Down szindrómások világnapjához kapcsolódóan a #zokniskihívás; az autizmus spektrumzavarral élők esélyegyenlőségére hívta fel a Nonprofit Kft. azáltal, hogy arra kérte a lakosokat, cseréljék le a közösségi médiában a borítóképüket a Nonprofit Kft. munkatársai által készített „Ragyogj kéken!” borítóképre.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)

Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	van	1733	2

Forrás: KSH-TSTAR

- b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Nincs az önkormányzatnak tudomása arról, hogy etnikai konfliktusok lennének a településen.

- c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Települési szinten nincs ilyen jellegű megnyilvánulás, a Római Katolikus Egyház a településektől függetlenül segítséget nyújt a rászorulóknak.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A legutóbbi népszámlálás szerint az alábbi nemzetiségek élnek településünkön:

- roma 228 fő
- német 13 fő
- román 7 fő
- szlovák 5 fő
- egyéb nemzetiségű 10 fő

A Roma Nemzetiségi Önkormányzaton kívül más nemzetiségű önkormányzat nem működik.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

Bélapátfalván az alábbi helyi önszerveződések működnek:

Bükki Menyecskek Kulturális Egyesület

Működésének célja a helyi hagyományok ápolása, régi szokások, népi hagyományok felelevenítése, megismertetése és továbbörökítése. Bélapátfalva város és a Bélapátfalvai kistérség hagyományainak, népdalkincsének összegyűjtése, feldolgozása színpadi bemutatásra alkalmas előadások keretében és népszerűsítése hagyományőrző programokon keresztül.

Segítő Kezek Alapítvány

Működésének célja az egészségmegőrzés, a betegségmegelőzés, a családsegítés, a gyermek- és ifjúságvédelem, az időskorúak gondozása, a hátrányos helyzetű személyek, csoportok társadalmi esélyegyenlőségének megteremtése. Ezen belül célja Bélapátfalva, Bükkszentmárton, Mónosbél, községek területén élő, életvezetési problémákkal, szociális gondokkal küzdő családok, személyek szociális (nem pénzbeli) és mentálhigiénés ellátása, az e területen dolgozó szakemberek munkafeltételeinek javítása, szupervíziók, képzések, továbbképzések támogatása, valamint az érintett, illetve társszakmákban dolgozó szakemberek együttműködésének elősegítése.

Jó Szándék Alapítvány

Működésének célja az otthonban lakó idős emberek, fogyatékos és halmozottan sérült beutaltak gondozásának minőségi javítása, munkatársaink szakmai műveltségének emelése.

Bélapátfalvai lelki Megújulásért Alapítvány

Működésének célja a bélapátfalvai és szilvásvárad plébániák és a hozzá tartozó filiális egyházközségek: Mónosbél, Bükkszentmárton és Nagyvisnyó katolikus közösségeinek támogatása, - szakrális építmények létesítése és karbantartása, - szerény körülmények közt élő, de tehetséges gyermekek továbbtanulásának elősegítése, - hátrányos helyzetű családok üdültetésének támogatása, - kis- és haszonállat tartás népszerűsítése, és a biogazdálkodás körülményeinek kialakításában való segítségnyújtás.

Bélapátfalvai Helytörténeti, Városvédő és Városszépítő Egyesület

Az egyesület elsődlegesen Bélapátfalva épített, és természeti, valamint helytörténeti értékeinek védelmére, megőrzésére törekszik. Célja a helyi hagyományokra támaszkodó, a tájhoz, a településszerkezethez illő, de a ma és a jövő emberének is megfelelő városfejlesztés elősegítése, a város szépítése.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A roma lakosság érdekeinek képviselőjére a településen Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik. A Települési önkormányzat a Nemzetiségi Önkormányzat részére biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról. A Nemzetiségi Önkormányzat Romanapot szervez, mely a roma és nem roma származású emberek békés együttélését hivatott elősegíteni. A Nemzetiségi Önkormányzat és a Települési Önkormányzat az óvodai farsang, gyermeknap, Karácsony előtti szaloncukor osztásban együttesen tevékenykedik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák:	fejlesztési lehetőségek:
munkanélküliség	Ipari Park területére cégek betelepítése, közmunkaprogram folytatása,
iskolázatlanság	felntőtképzések szervezése
szegregátum	családszervezési és életvezetési tanácsadás, a szegregátum felszámolása, komplex, szociális város rehabilitációs program indítása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 303	1 497	2800	46,54%	53,46%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			68	2,43%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	159	175	334	5,68%	6,25%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	33	43	76	1,18%	1,54%

Forrás: KSH-TSTAR

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A Gyvt. értelmében veszélyeztettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A védelemben vett gyermekvédelmi törvényben foglaltak szerint a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztettség megszüntetése érdekében a gyermek védelemben vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata, melyet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) kormányrendelet szabályoz. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztettségét az alapellátások önkéntes igénybevitelével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható a gyámhivatal a gyermek védelemben vétele iránt intézkedik. 2013. január 1. napjától a védelemben vett a járási hivatalok hatáskörébe került át.

4.1.1. számú táblázat - Védelemben vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek

Év	Védelemben vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	11	n.a.
2017	7	30
2018	21	26
2019	14	26
2020	14	38

Forrás: KSH-TSTAR

Az elmúlt években a védelemben vett kiskorú gyermekek száma stagnál, viszont negatív tendencia, hogy a veszélyeztetett kiskorúak száma emelkedik.

A Gyvt. értelmében **hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a hátrányos helyzet megállapításához szükséges körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2015	65	16	24,62%
2016	68	20	29,41%
2017	69	19	27,54%
2018	71	17	23,94%
2019	85	10	11,76%
2020	97	10	10,31%

Forrás: KSH-TSTAR

Pozitívum, hogy mind a hátrányos helyzetű, mind a halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyerekek száma csökkenő tendenciát mutat.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2015	213	60	28,17%
2016	193	58	30,05%
2017	179	69	38,55%
2018	148	58	39,19%
2019	151	33	21,85%
2020	146	31	21,23%

Forrás: KSH-TSTAR

Az általános iskolások száma is csökken sajnos, de ha az arányokat nézzük, akkor az általános iskolások között csökken a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
2016	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
2017	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
2018	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
2019	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
2020	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%

Forrás: KSH-TSTAR

Bélapátfalván nem működik középfokú oktatási intézmény.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2015	21	54
2016	54	20
2017	61	19
2018	65	13
2019	57	13
2020	47	7

Forrás: KSH-TSTAR

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény a szociálisan rászoruló kiskorúak vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása.

A gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege, illetve az egy főre jutó vagyoni érték nem haladja meg a törvényben meghatározott értéket.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2015	163
2016	138
2017	123
2018	104
2019	89
2020	74

Forrás: KSH-TSTAR

A háztartások jövedelmi helyzetének javulása a gyermekes családok körében is kimutatható az elmúlt időszakban. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma jelentősen csökkent a vizsgált időszakban, melynek egyik oka a minimál bérek emelkedése. A jogosultsági feltételek meghatározásánál az egy főre eső jövedelemhatár nem változott, így előfordulhat, hogy a minimál bér emelkedése miatt egyes családok egy főre eső jövedelme meghaladta a jogszabályban meghatározott összeget és nem váltak továbbiakban jogosulttá az ellátásra.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás

Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	20	27	47
2016	20	28	48
2017	19	27	46
2018	18	25	43
2019	16	25	41
2020	13	23	36

Forrás: KSH-TSTAR

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Kedvezményes étkezésre jogosultak a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermekek, illetve a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek. Ingyenes étkezésre jogosultak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek. Bélapátfalván az ingyenes étkezésre jogosult gyermekek vannak többen.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Bélapátfalván magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nincs.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nincs tudomásunk a településen ilyen családról.

4.2 Szegregált, teletszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A jogszabályban rögzített kötelelemnek megfelelően a gyermekek 3 éves kortól való tankötelezettségének biztosítása helyi szinten megoldott, bár a célcsoporthoz tartozó gyerekek többségének jelentős száma hiányosan van jelen az óvodában.

A szegregátumban élő és helyi általános iskolába járó gyerekek eleget tesznek a tankötelezettségüknek, bár itt is jelentős a mulasztások száma. Jellemző, hogy gyakrabban betegednek. Sajnos a felső tagozaton tanulók már gyakrabban hiányoznak igazolatlanul és beilleszkedési és magatartás problémáik hangsúlyozottabban csúcsosodik ki, amelyek döntő többsége szociokulturális hátrányukból származik.

Sajnálatos, hogy a szegregátumban élő gyermekek elenyésző számban folytatják tanulmányaikat a tankötelezettségi kor után, nem szerezve szakmát.

Játszóter hiánya miatt ebben a városrészben élő gyermekek hátrányban vannak a város más, jobban ellátott területein élő gyermekekkel szemben.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások nyújtása a helyi önkormányzat feladata.

Egészségügyi ellátás: az Eütv. előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körébe gondoskodik:

- a házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Bélapátfalva Város egy védőnői körzetet működtet. A védőnő tanácsokkal, felvilágosítással, szakrendelésre utalással segíti a kismamákat és anyukákat. Továbbá otthonukban is felkeresi a családokat, figyelemmel kísérve a gyermekek egészségi állapotát, körülményeit. A védőnői feladatellátás körébe 0-6 éves korosztályig folyik területi gondozás, illetve ellátja az iskola egészségügyi feladatokat is 1-8 osztályosoknál.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	1	76	76,00
2016	1	83	83,00
2017	1	87	87,00
2018	1	95	95,00
2019	1	105	105,00
2020	1	96	96,00

Forrás: KSH-TSTAR

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Bélapátfalva területén egy házi gyermekorvosi körzet működik.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2015	0	2	1	3508	0
2016	0	2	1	5693	0
2017	0	2	1	5836	0
2018	0	2	1	5847	0
2019	0	2	1	6600	0
2020	0	2	1	5323	0

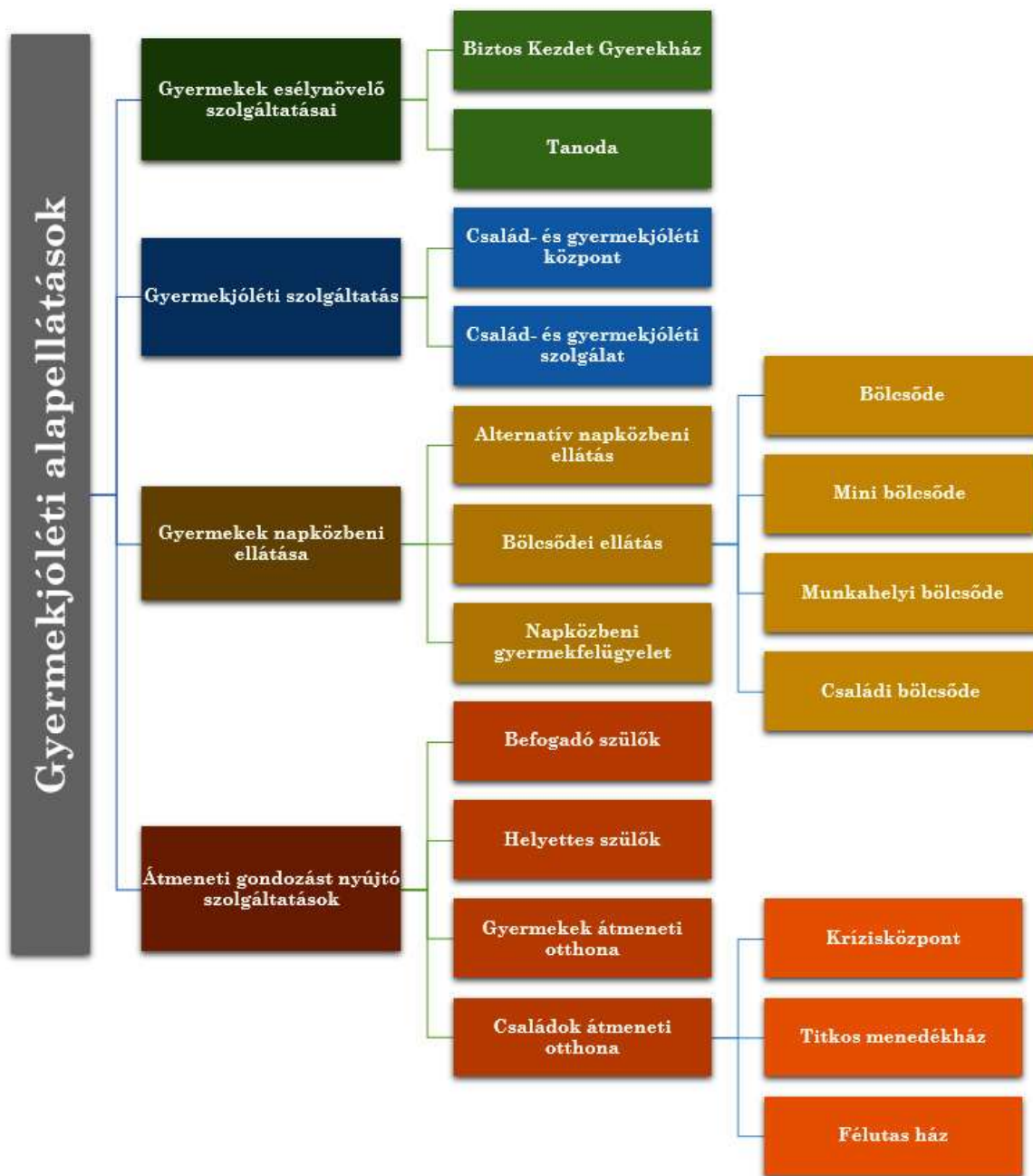
Forrás: KSH-TSTAR

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A helyi óvodában az óvodai ellátásban részesülő gyermekek közül a speciális foglalkoztatást igénylő gyermekek a jól felszerelt tornaszobában, illetve a logopédiai foglalkozások keretén belül kapnak segítséget a felzárkózásra, illetve az iskolaérettség elérésére.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti alapellátás elemei:

Az Szt. 62-64. §-ában és 65/F §-ában meghatározott étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés és nappali ellátás, illetve a Gyvt. 39-40. §-aiban meghatározott gyermekjóléti szolgáltatás alapszolgáltatások ellátására 2016. január 1-től három település (Bélapátfalva, Bükksgentmárton és Mónosbél) összefogásával létrejött a Bélapátfalvai Gyermejjóléti és Szociális Társulás. A Társulás döntéshozó szerve a társulási tanács, közös fenntartású intézménye a Bélapátfalvai Gyermejjóléti és Szociális Intézmény.

A gyermekjóléti szolgálat feladata az észlelő- és jelzőrendszer működtetése. E tevékenysége során a különböző szakmai fórumok (esetmegbeszélés, esetkonferencia, szakmaközi megbeszélés, éves tanácskozás) összehívása mellett, felhívja a jelzőrendszer tagjainak figyelmét jelzési kötelezettségük írásban történő teljesítésére. Az írásban történő jelzéstől azonnali beavatkozást igénylő krízishelyzet esetén lehet eltekinteni, azonban a jelzést utólagosan írásos formában, ebben az esetben is pótolni kell.

Biztos Kezdet Gyerekház és Tanoda Bélapátfalván nem működik.

A jelzőrendszer működésének célja a problémák időben történő felismerése és azok enyhítése illetve megszüntetése. A jelzőrendszer tagjai kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálat felé.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A gyermekek napközbeni ellátása is a gyermekjóléti alapellátás eleme.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	13	12
2016	13	12
2017	13	12
2018	13	12
2019	13	13
2020	13	10

Forrás: KSH-TSTAR

Egy bölcsődei csoport létszáma 12 fő. Ha minden gyermek betöltötte a 2. életévét, akkor 14 fő lehet a csoportlétszám. Amennyiben fogadnak SNI gyermeket integráltan, akkor 10 fős lehet a csoport az 1 fő SNI gyermekkel együtt.

A táblázat adatai szerint 2019-ben volt teljes férőhely kihasználtság a bölcsődében; a korábbi években 1, 2020-ban pedig 3 szabad férőhely is volt.

4.3.3. b) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

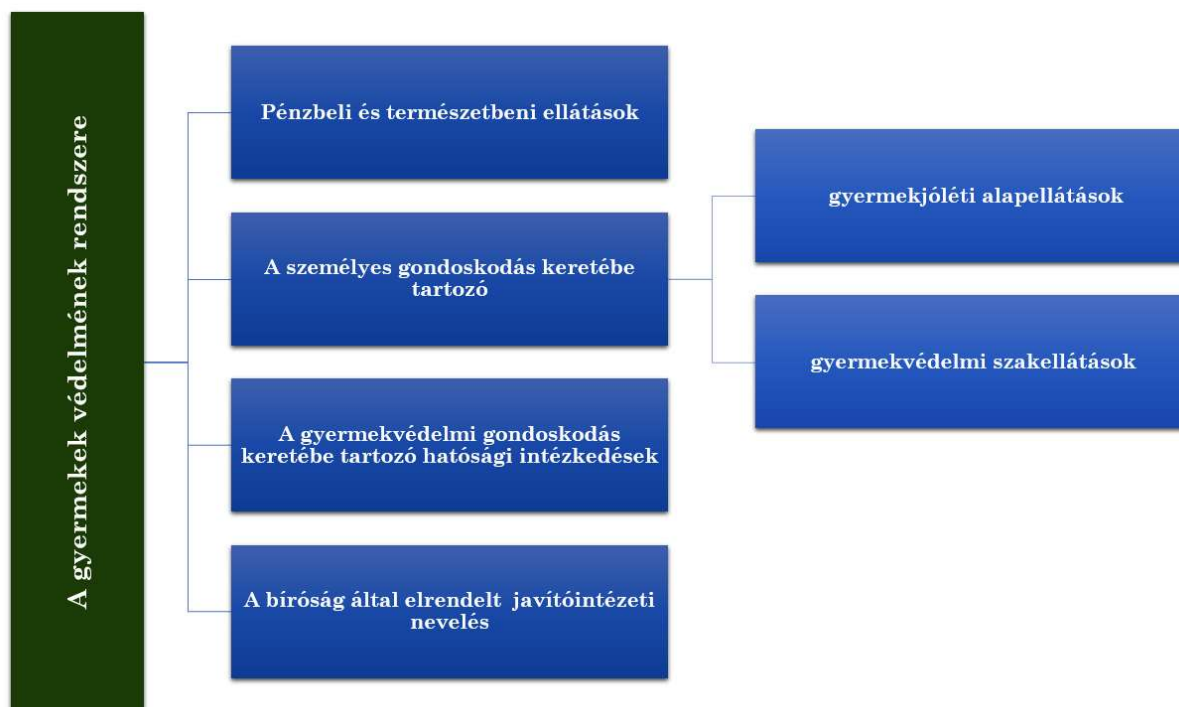
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	0	0	0	0	0	0	13	12
2016	0	0	0	0	0	0	13	12
2017	0	0	0	0	0	0	13	12
2018	0	0	0	0	0	0	13	12
2019	0	0	0	0	0	0	13	13
2020	0	0	0	0	0	0	13	10

Forrás: KSH-TSTAR

f) gyermekvédelem;

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szerint a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekvédelmi rendszer elemei:

Bélapátfalva városban 2021. évben átlagosan 68 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi támogatásban, melynek elsődleges oka a szülők alacsony jövedelme, illetve hogy a szülő egyedülállóként neveli gyermekét. Az érintett gyermekek részére 2021. évben két alkalommal került kifizetésre a támogatási összeg, összesen 884.000 Ft értékben.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban 15 gyermek részesült, a támogatások együttes összege 2021. évben 91.000 Ft volt.

Bélapátfalva Város Önkormányzata a településen élő gyermekeket egyéb pénzügyi és természetbeni juttatásokban is részesítette, az alábbiak szerint:

Az Arany János Tehetséggondozó Program keretében 1 gyermek végzi tanulmányait, a támogatás összege gyermekenként 2021. januártól 2021. júniusig 5.000 Ft/hó, 2021. szeptembertől 10.000 Ft/hó, melyet 2021. évben, a tanulmányi időszak folyamán (10 hónapig), havonta biztosított az Önkormányzat az érintett gyermek részére (összesen 70.000 Ft). Bursa Hungarica felsőoktatási önkormányzati ösztöndíj pályázati támogatásban részesül 4 gyermek, a támogatás összege gyermekenként 5.000 Ft/hó, melyet 2021. évben, a tanulmányi időszak folyamán (10 hónapig), havonta biztosított az Önkormányzat az érintett gyermek részére (összesen 50.000 Ft/gyermek).

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Szolgáltatás nyújtás a Bélapátfalvai Gyermekjóléti és Szociális Intézmény által történik különböző módokon.

Az önkormányzat segélyezéssel tud segíteni a krízis helyzetekben, mely nem szolgáltatás.

A gyermekjóléti központ, a Gyvt. 40/A. § (2) a) pontja alapján a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít:

- utcai és lakótelepi szociális munkát,
- kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást,
- kórházi szociális munkát,

- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- pszichológiai tanácsadást,
- szociális diagnózist készít,
- családkonzultációt, mediációt tart.

A gyermekjóléti központ, a Gyvt. 40/A. § (2) b) pontja alapján a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében:

- kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- javaslatot készít a veszélyeztettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnisméltés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítő munkát koordinál és végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
- utógondozást végez – a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve, a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Az iskola Erzsébet tábort szervez, az óvoda, illetve gyermekjóléti szolgálat rendszeresen szervez olyan programokat, melyek a gyermekek szabadidejének hasznos eltöltését szolgálják.

A Békéscsaba Sportegyesület berkein belül valamennyi korcsoportba tartozó gyermek részt tud venni valamilyen labdarúgó foglalkozáson/edzése, illetve versenyeken (OTP Bozsik program U7, U9, U11, U13, utánpótlás U15 U17).

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekek (68 fő) étkeztetése a tanév folyamán biztosított.

A Gyvt. 21/C. § (1) bekezdése a) pontja értelmében Bélapátfalva Önkormányzata szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést ingyenesen biztosítja a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére az őszi, a téli, a tavaszi valamint a nyári szünidőben, munkanapokon.

Szünidei étkeztetésben

- az őszi szünidőben 13 gyermek,
- a téli szünidőben 18 gyermek,
- a tavaszi szünidőben 15 gyermek,
- a nyári szünidőben 22 gyermek részesült.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

A programok során nincsenek megkülönböztetve a gyermekek sem kultúrájuk, sem szociális helyzetük alapján.

Akár az Önkormányzat, akár a Roma Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében megvalósuló programokon egyaránt részt vehetnek, illetve részt vesznek mind a roma mind a nem roma származású gyermekek.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az önkormányzatnak nincs információja hátrányos megkülönböztetésről.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Nincs ilyen jellegű adat a birtokunkban.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók ellátása mind az óvoda, mind az iskola esetében integráltan történik.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma gyógy-pedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógy-pedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladat-ellátási helyek száma (gyógy-pedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógy-pedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógy-pedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógy-pedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2015	74	3	125	1	65	0	0	22
2016	70	3	90	1	68	0	0	23
2017	68	3	90	1	69	0	0	23
2018	68	3	90	1	71	0	0	24
2019	87	4	120	1	85	0	0	21
2020	96	4	120	1	97	0	0	24

Forrás: KSH-TSTAR

2015-ben csoportszám csökkenés történt az óvodában a gyermeklétszám csökkenése miatt. 2019-ben a gyermekek száma jelentősen megemelkedett, ezért 2019. szeptembertől ismét négy csoport működik.

Az óvodáskorú és az iskolás gyermekekkel szakképzett logopédus és gyógypedagógus végzi a fejlesztési és felzárkóztató feladatokat.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2014/2015	0	12	1	18	28,64%
2015/2016	0	11	1	18	31,09%
2016/2017	0	10	1	18	36,31%
2017/2018	0	9	1	16	35,14%
2018/2019	0	8	1	19	42,38%
2019/2020	0	8	1	18	44,52%

Forrás: KSH-TSTAR, saját adat

Településünkön egy általános iskola működik.

Folyamatosan csökken a helyben tanulók száma, így a táblázatból is látszik, hogy a korábbi 12 osztály helyett a 2019/2020-as tanévben már csak 8 osztály működött a helyi általános iskolában. Törekedni kell arra, hogy a helyben lakó gyerekeket ne vigyék más településre iskolába.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2014/2015	33
2015/2016	25
2016/2017	33
2017/2018	20
2018/2019	25
2019/2020	25

Forrás: KSH-TSTAR

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Az önkormányzatnak nincs információja hátrányos megkülönböztetésről.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

A településen egy iskola működik, ezért esetünkben a pont nem releváns.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Az iskola alsó és felsőtagozaton ellátja a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű (SNI típusai: autizmus spektrum zavarral küzd, beszéd fogyatékos, egyéb pszichés fejlődés zavarai, értelmi fogyatékos (enyhe), értelmi fogyatékos (középsúlyos), hallási fogyatékos (nagyothalló), látási fogyatékos (gyengénlátó), mozgásszervi fogyatékos)) gyermekek, tanulók nevelése-oktatását, valamint szintén alsó és felső tagozaton a sajátos nevelési igényű (SNI típusa: beszéd fogyatékos) gyermekek, tanulók gyógypedagógiai nevelése-oktatását.

Az óvoda szintén ellátja a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű (SNI típusai: beszéd fogyatékos, egyéb pszichés fejlődés zavarai) gyermekek, tanulók nevelése-oktatását, valamint a magyar nyelvű roma/cigány nemzetiségi nevelés-oktatást.

4.4.6. számú táblázat - Gyermejköltségi, hátránykompenzáló szolgáltatások

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	0	0		n.a.
2016	0	0		56
2017	0	0		43
2018	0	0		58
2019	0	0		48
2020	0	0		36

Forrás: KSH-TSTAR, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
speciális ellátást igénylő gyerekek	korai életszakaszban történő fejlődési lemaradásokat célzó szűrőprogramok és a szükséges terápiák megvalósítása
gyermeknevelési problémák	tanácsadási, mentálhigiénés programok
szegregált környezetben lakó gyermekeknek hátránya (játsszótér hiánya)	Akácfa utca játszótér építés

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és a terhességet is.

Amíg régebben a nőknek a háztartás vezetése és a gyereknevelés jutott osztályrészül, addig napjainkban nekik is dolgozniuk kell, és a család és a karrier között kell megteremteniük az egyensúlyt. A nők a munkavállalás mellett nevelik gyermekeiket, látják el háztartási feladataikat, összetartják a családot. A jövedelemszerzés és a háztartási feladatok között kell megteremteniük az egyensúlyt. Az egyensúly megtartása miatt sokkal érzékenyebbek a munkahely távolságára, a gyermekek napközbeni elhelyezésének lehetőségeire, a túlórákra. A mai társadalomnak segíteni kell az egyensúly megtartását a család és a magánélet között.

Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében a nőket, kiemelt célcsoportként kell kezelni.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2015	5,98%	7,10%	6,54%
2016	5,35%	6,40%	5,88%
2017	5,39%	5,37%	5,38%
2018	5,18%	4,27%	4,72%
2019	5,28%	5,03%	5,16%
2020	5,90%	5,97%	5,93%

Forrás: KSH-TSTAR

A 15-64 éves nők körében, a 2015-ös évhez képest a 2020-as adatok kedvezőbbnek bizonyulnak, de ahogy a foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció fejezetben már megállapításra került, 2019-től emelkedik a mutatószám.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje
nyilvántartott álláskeresők

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	45,32%	23,02%
2016	45,30%	21,37%
2017	47,12%	25,00%
2018	44,44%	21,11%
2019	34,38%	16,67%
2020	53,70%	30,56%

Forrás: KSH-TSTAR

A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott női álláskeresők aránya is negatív tendenciát mutat.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2015	139	10
2016	117	13
2017	104	10
2018	90	6
2019	96	8
2020	108	7

Forrás: KSH-TSTAR

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen kimondottan nők foglalkoztatására és képzésére irányuló programok nincsenek. A foglalkoztatást segítő programok alatt a közfoglalkoztatási programokat értjük.

Az elmúlt évek közfoglalkoztatottakra vonatkozó létszáma:

	Hagyományos		Start		Összesen (hagyományos és start)		Összesen (férfiak és nők)
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	
2018	3	13	10	2	13	15	28
2019	1	8	8	1	9	9	18
2020	3	9	7	2	10	11	21
2021	1	10	6	3	7	13	20

Forrás: önkormányzati adatok

A fenti táblázat azt mutatja, hogy a hagyományos közfoglalkoztatási programban több nő vesz részt, mint férfi. A Start programnál ez az arány fordított.

A GINOP 6.1.1-15 – Az Európai Unió támogatásával megvalósuló „Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése” című kiemelt projektben 2021-ben 1 nő vett részt szállodai szobaasszony képzésen.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyei nehezebbek, mint a férfiaké. Szűkebb az a foglalkozási kör, amelyben képzettség nélkül érvényesülhetnek. Ebben talán az eltérő fizikai testfelépítés és a fizikai erőnlét, igénybevétel is szerepet játszhat. Fizikumuknál fogva a férfiak nagyobb valószínűséggel tudnak elvállalni képesítést nem igénylő, vagy nagyobb megterheléssel járó ipari tevékenységeket is.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők részéről a foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetés miatt panasztételre tudomásunk szerint nem került sor.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A településen működik bölcsőde, mely az édesanyák munkába állását segíti. A férőhely minden gyermek számára biztosított. Napjainkban a nők számára a munka és a családi élet összeegyeztethetősége okozhatja a legnagyobb problémát, melyre a rugalmas illetve rész munkaidő elterjedése jelenthetné a megoldást. Közintézményekben rugalmas munkaidő kialakítására még nem került sor, de a bölcsőde és óvoda nyitvatartása lehetővé teszi a dolgozó anyukák számára gyermekük elhelyezését munkában töltött idejük alatt.

A babakocsival történő közlekedés, a város több pontján gondot okoz az anyukáknak, egyrészt azért mert a járda régi, felújításra szorul, nem megfelelő kialakítású, vagy hiányzik.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	1	76	76
2016	1	83	83
2017	1	87	87
2018	1	95	95
2019	1	105	105
2020	1	96	96

Forrás: KSH-TSTAR

Bélapátfalva Város egy védőnői körzetet működtet. A védőnő tanácsokkal, felvilágosítással, szakrendelésre utalással segíti a kismamákat és anyukákat. Továbbá otthonukban is felkeresi a családokat, figyelemmel kísérve a gyermekek egészségi állapotát, körülményeit. A védőnői feladatellátás körébe 0-6 éves korosztályig folyik területi gondozás, illetve ellátja az iskola egészségügyi feladatokat is 1-8 osztályosoknál.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2015	13	12
2016	13	12
2017	13	12
2018	13	12
2019	13	13
2020	13	10

Forrás: KSH-TSTAR

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	0	0	0	0	0	0	13	12
2016	0	0	0	0	0	0	13	12
2017	0	0	0	0	0	0	13	12
2018	0	0	0	0	0	0	13	12
2019	0	0	0	0	0	0	13	13
2020	0	0	0	0	0	0	13	10

Forrás: KSH-TSTAR

Egy bölcsődei csoport létszáma 12 fő. Ha minden gyermek betöltötte a 2. életévét, akkor 14 fő lehet a csoportlétszám. Amennyiben fogadnak SNI gyermeket integráltan, akkor 10 fős lehet a csoport az 1 fő SNI gyermekkel együtt.

A táblázat adatai szerint 2019-ben volt teljes férőhely kihasználtság a bölcsődében; a korábbi években 1, 2020-ban pedig 3 szabad férőhely is volt.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői szolgáltatás feladata a családtervezés, az anya- és gyermekgondozás. A védőnők szerepe már várandós korban felértékelődik, tanácsokkal látják el a leendő szülőket, a beszélgetések során részeseül a kismama új információkban. A kismamának meg kell jelenni a kötelező tanácsadásokon, ahol az alapvizsgálatok elvégzése is megtörténik.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Az önkormányzatnak nincs erre vonatkozó információja.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Településünkön ilyen jellegű szolgáltatás nem elérhető. Megyei szinten működő intézmények adhatnak segítséget a rászorulóknak.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Városunk vezetésében a nők hátrányban vannak, mivel a képviselő-testület hét tagjából hat férfi. Az Önkormányzat intézményeinek vezetésében már megfigyelhető a női vezetők térhódítása, mivel minden intézményünk élén nő áll.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A bölcsőde 2012. júliusában nyílt meg, mely a nők munkába állását segíti.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
növekvő gyermeklétszám miatt a gyermekek elhelyezése gondot jelenthet a dolgozni akaró édesanyáknak	bölcsőde, óvoda fejlesztése
gyermekek felügyeletének ellátási nehézségei	szünidei napközis táborozások támogatása, hatékony ügyeleti rendszer a köznevelési intézményeknél, alternatív napközben ellátások megszervezése
családi feladatok miatti leterheltség	családbarát munkahely program

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	597	340	175,59%
2016	599	333	179,88%
2017	615	334	184,13%
2018	623	329	189,36%
2019	640	329	194,53%
2020	646	334	193,41%

Forrás: KSH-TSTAR

Bár a 2019. és 2020. évek közötti index minimális javulást mutat, azonban ez sajnálatosan a COVID világjárvány okozta többlethalálozás következményeként azonosítható. A korábbi évek tendenciáját tekintve elmondható, hogy Belpátfalván az öregedési mutatószám magas.

A magas arányt befolyásolja, hogy a településen működik a Belpátfalvai Idősök Otthona és Támogatott Lakhatás intézmény.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	407	624	1031
2016	398	621	1019
2017	394	620	1014
2018	379	609	988
2019	383	601	984
2020	373	583	956

Forrás: KSH-TSTAR

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2015	7	3	227	409	1	24	0,00
2016	4	1	232	417	1	23	0,00
2017	4	0	230	423	2	19	0,00
2018	5	0	230	434	0	14	0,00
2019	5	0	239	432	1	13	0,17
2020	6	1	236	422	0	10	0,00

Forrás: KSH-TSTAR

Jól látható, hogy településünkön a nyugdíjas, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma az utóbbi években összességében csökkent. A nemek aránya vonatkozásában a nyugdíjas férfiak száma kevesebb, mint a nőké. Ez az országos adatoknak megfelelő, hiszen a férfiak születéskor várható átlagos élettartama is alacsonyabb a nőknél.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	139	117	104	90	96	108
41-45 év (TS 042)	Fő	16	18	10	11	9	9
	%	11,51%	15,38%	9,62%	12,22%	9,38%	8,33%
46-50 év (TS 043)	Fő	16	11	6	7	14	17
	%	11,51%	9,40%	5,77%	7,78%	14,58%	15,74%
51-55 év (TS 044)	Fő	13	16	10	2	6	8
	%	9,35%	13,68%	9,62%	2,22%	6,25%	7,41%
56-60 év (TS 045)	Fő	17	15	10	8	4	8
	%	12,23%	12,82%	9,62%	8,89%	4,17%	7,41%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	6	11	11	12	9	12
	%	4,32%	9,40%	10,58%	13,33%	9,38%	11,11%

Forrás: KSH-TSTAR

A településen élő nyugdíjasok foglalkoztatottságára vonatkozóan nincs adatunk.

A foglalkoztatás adatainak vizsgálatánál megállapítható, hogy a 61 éves, vagy afeletti regisztrált munkanélküliek száma növekvő tendenciát mutat. Ez a növekvő mutatószám országos probléma. Jellemző, hogy a szakmai tapasztalat ellenére sem tudnak elhelyezkedni az idősebb korosztályhoz tartozó munkanélküliek.

b) tevékeny idős kor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Kimondottan idősök foglalkoztatását célzó program nincs a településen. A nyugdíjazás miatt megüresedő álláshelyek betöltése elsősorban aktív korú munkanélküliekkel történik.

A közintézményekben köztisztviselői vagy közalkalmazotti jogviszonyban nincs lehetőség nyugdíjasok alkalmazására. Egyrészt a jogszabály is kizárja, másrészt az aktív korúak körében is magas a munkanélküliek aránya.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Erre vonatkozóan nem áll rendelkezésre információ.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

A településen 1 házi orvosi, illetve két fogorvosi körzet és egy gyermekorvosi körzet működik.

2011-ben kezdte meg működését az Országos Mentőszolgálat helyi szervezete egy jól felszerelt mentőállomással.

Házi orvosi és házi gyermekorvosi ügyelet ellátását az önkormányzat feladat ellátási megállapodás keretében látja el.

Az Egészségházban az alábbi egészségügyi szolgáltatások érhetők el:

- reumatológia
- nőgyógyászat
- neurológia
- ortopédia

A Belpátfalvai Gyermekjóléti és Szociális Intézmény által végzett házi segítségnyújtás, illetve szociális étkeztetés segít abban, hogy az idősök otthonukban is megkapják a mindennapi életvitelhez szükséges segítséget.

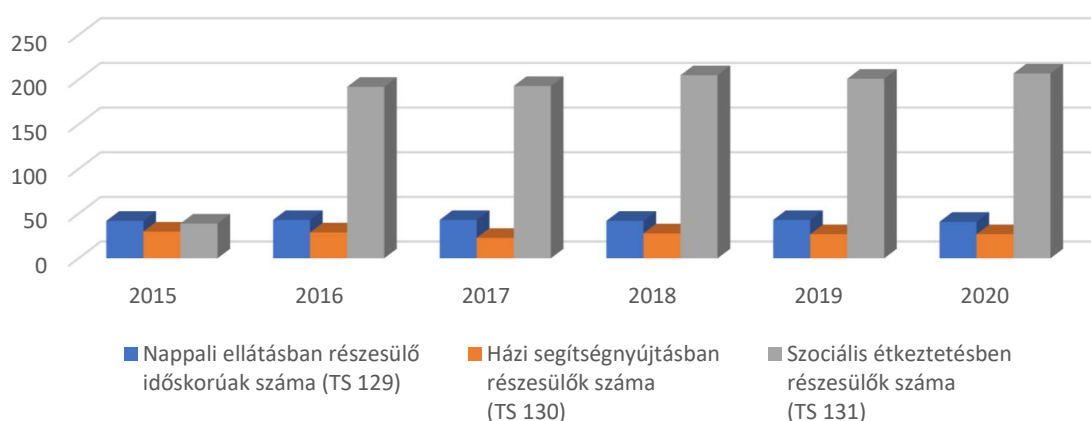
Az Idősök Napközi Klubjában a társaságra vágyó, közösségi életet élni szerető idősök kapnak egészségügyi tanácsokat, segítséget.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2015	597	42	30	39
2016	599	43	29	192
2017	615	43	23	193
2018	623	42	28	205
2019	640	43	27	201
2020	646	41	27	207

Forrás: KSH-TSTAR

Ellátások

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A BÉlapátfalván megrendezésre kerülő kulturális rendezvények bárki számára hozzáférhető, így az idősebb korosztály is részt tud venni azokon.

BÉlapátfalván, minden év októberének végén kerül megrendezésre az Idősek napja rendezvény. A 2021-es évben 156 fő, a nyugdíjas korosztályhoz tartozó bélapátfalvai lakos volt a vendég a tiszteletükre rendezett díszvacsorán.

b) idősek informatikai jártassága;

A pandémia nem tette lehetővé, hogy a korábban megrendezett „Kattints Nagyi!” program tovább folytatódjon, ám 2022-ben újra a tervek között szerepel a program megrendezése.

Emellett az „Egészségmegőrző előadás sorozat” is megrendezésre kerül. A tavaszi időszakban 2 alkalommal tervezi a BÉlapátfalvai Kulturális, Turisztikai és Média Nonprofit Kft. a digitális kompetenciafejlesztést megcélzó „Kattints Nagyi”-t, amely nagyban hozzájárul az idősebb generáció informatikai eszközhasználatának javításához. Az őszi időszak tervei között szerepel az „Egészségmegőrző előadás sorozat” megszervezése.

d) a generációk közötti programok.

A kialakult pandémiás helyzet felülírta a tervezett programokat. Az idősek védelmében, generációk közötti programok megrendezésére nem került sor az elmúlt 2 évben.

A BÉlapátfalvai Kulturális, Turisztikai és Média Nonprofit Kft. 2022-ben tervezi megrendezni a nagymamák világnapja alkalmából az „Év nagyija” megválasztása programot, amely hozzájárul a generációk közötti távolság csökkentéséhez, illetve együttműködésre sarkallja a „Baby boom” és az „Y” generációt. A program az online térben kerül megvalósításra.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Jelenleg a helyben működő nyugdíjas klub nagy segítség az idősebb korosztály programjainak megszervezésében, mely az év minden szakában lehetőséget nyújt közös idő eltöltésére az idős korosztálynak.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
előregedő lakosság	az ellátórendszer infrastrukturális fejlesztése
házi segítségnyújtás fejlesztése	a férőhelyszámok és az ellátási igények egymáshoz igazítása, az ellátást biztosító humán-erőforrás erősítése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Kiemelt figyelmet kell fordítanunk azokra az embertársainkra, akik valamilyen fogyatékossgal élnek. Ők is aktív tagjai szeretnének lenni a társadalomnak. A fogyatékossguk hátterében sokszor több tényező bonyolult kölcsönhatása áll, ilyenek lehetnek testi, pszichológiai, szociális vagy örökletes tényezők. Vannak, akik veleszületett fogyatékossgal rendelkeznek, vannak, akik gyermekkorukban, iskolás, esetleg felnőtt korukban, de vannak, akik munkavégzésük során váltak fogyatékossgal.

A fogyatékossgal élők legnagyobb részének az egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj, járadék vagy segély.

A fogyatékossgal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak, iskolai végzettségük is elmarad a társadalom egészséges tagjaikétól, ami tovább rontja elhelyezkedési esélyeiket. A fogyatékossg típusa is meghatározza a fogyatékossgal élők gazdasági aktivitását. Legnehezebb helyzetben az értelmileg akadályozottak és enyhe értelmi fogyatékosok, látássérültek és mozgássérültek vannak.

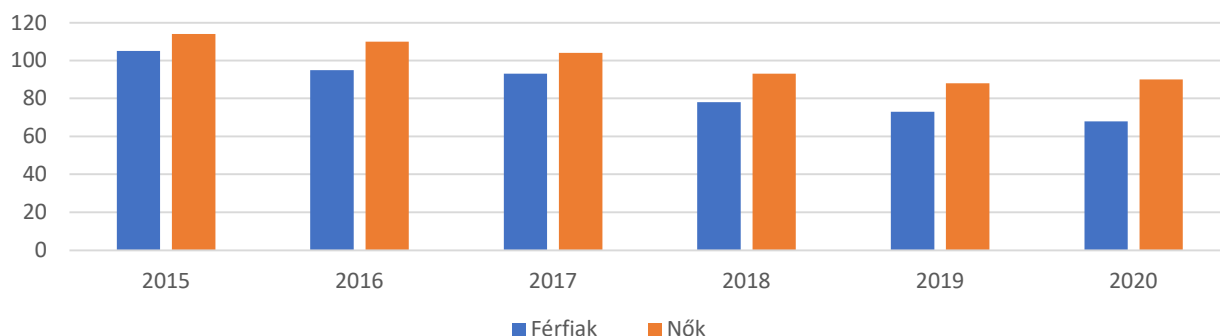
7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2015	105	114	219
2016	95	110	205
2017	93	104	197
2018	78	93	171
2019	73	88	161
2020	68	90	158

Forrás: KSH-TSTAR

Bélapátfalván a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma évről évre csökken. Megfigyelhető, hogy a nők száma mindig magasabb.

Megváltozott munkaképességű személyek járó ellátásaiban részesülők száma nemenként

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2015	n.a.
2016	32
2017	32
2018	21
2019	21
2020	17

Forrás: KSH-TSTAR

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

Bélapátfalván működik a Bélapátfalvai Idősek Otthona és Támogatott Lakhatás intézmény, melynek egyike a Fogyatékos Személyek Gondozóháza. A Gondozóház 25 fő számára átmeneti ellátást nyújt. Olyan fogyatékos személyek helyezhetők el, akik ellátása családjukban nem biztosított, vagy az átmeneti elhelyezést a család tehermentesítése indokolja.

Ideiglenes jelleggel egy évig teljes körű ellátást biztosít, illetve különös méltánylást érdemlő esetben további egy évvel meghosszabbítható az igénybevitel (maximálisan 2 évig tartózkodhatnak itt az igénybevevők).

Az Otthon lakóinak életében a foglalkoztatás dominanciája érvényesül. 2006-tól, a szociális foglalkoztatás bevezetése óta, sokszínű, hasznos elfoglaltságot biztosító tevékenységet végezhetnek, melyért munkabérben vagy munka-rehabilitációs díjban részesülnek. Felnőtt értelmi sérült ellátottak esetében elsődleges fontosságú a sokirányú tevékenykedésre alkalmas teremtő, azt motiváló életforma biztosítása.

Az intézmény által biztosított foglalkoztatási tevékenységek hat munkaterületen valósulnak meg. A foglalkoztatás öt különálló műhelyben történik.

- Kerámia-műhely
- Asztalos-műhely
- Műanyag csomagolóeszközök gyártó műhely
- Textil-feldolgozó műhely

- Üvegház, kertészet
- Takarítás

A különböző készségeket, képességeket igénylő, egymásra épülő munkafolyamatok a foglalkoztatott számára biztosítják a továbblépés lehetőségét.

Munka-rehabilitációs foglalkoztatás

Irányított, tematikusan felépített tanulási folyamat révén a foglalkoztatott elsajátítja az egyes munkafázisokat, majd az egész munkafolyamatot. A lépésekre bontott munkatevékenység segíti a munkavégző képesség, a szociális alkalmazkodás, az önállóság fejlődését, teret nyit a kreativitás, az egyéni fantázia kibontakoztatásához. A változatos késztermék vagy produktum előállítás/termesztése (pl. kaspó, szőnyeg, zöldség-palánta stb.) a teljes munkafolyamat megtanulására motiválja a dolgozót, mely átvezet/het a fejlesztő-felkészítő foglalkoztatási formába. A munka-rehabilitációban foglalkoztatott személyek száma: 68 fő.

Fejlesztő-felkészítő foglalkoztatás

2011. júliusától ebben a foglalkoztatási formában is dolgoznak az intézmény ellátottai. A két foglalkoztatási forma munkafolyamatai egymásra épülnek. A nagyobb önállóságot, gyorsaságot és manualitást igénylő részfeladatokat a fejlesztő-felkészítőben foglalkoztatottak végzik.

Mindkét foglalkoztatási forma esetében a cél közös: a felnőttkorban egyénileg elérhető legmagasabb szintű adaptáció, önállóság és munkavégző képesség elérésének megalapozása. A legfőbb hatás azon alapul, hogy az ilyen típusú foglalkoztatásban az emberek olyan munka és életkörülmények közé kerülnek, amelyek a „normál életkörülményekhez” leginkább hasonlítanak, így maguk is egészségesebbnek érezhetik magukat. Ez a célorientált munka (amelynek valós piaci célja van, értéket termel) hatása, mely mindkét foglalkoztatotti csoport esetében a lehetséges és célravezető perspektíva.

A foglalkoztatásban részt vevők munkáját segítők irányítják. Következetes elvárások mellett segítséget nyújtanak az egymásra épülő munkafolyamatok elsajátításához, alkalmazva azokat a pedagógiai módszereket (bemutató, magyarázó, megbeszélés, értékelés stb.), melyek a cél eléréséhez szükségesek. A pozitív szemléletet és a hatékony konfliktuskezelő készséget ötvözik a folyamatos motiváció biztosításával.

Védett foglalkoztatás

2012. április 18-tól az intézmény, egy külső foglalkoztató által működtetett védett foglalkoztatást biztosít intézeten belül 26 fő számára. A dolgozók 4 órában textil-feldolgozó tevékenységet végeznek.

Az otthon lakói közül, a három foglalkoztatási formában összesen 101 fő dolgozik.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Az Otthon, a kitagolt házakban lakóknak és a családjukkal lakó, fogyatékkal élő személyeknek is biztosítja a foglalkoztatást.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Nincs tudomásunk hátrányos megkülönböztetésről.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A Belpátfalvai Gyermekjóléti és Szociális Intézmény által biztosított házi segítségnyújtás keretén belül a fogyatékos embert ápoló, gondozó családok segítséget kaphatnak a mindennapi életvitellel kapcsolatos problémák megoldásában.

Az 1994-ben létrehozott Jó Szándék Alapítvány célja az Otthonban lakó idős emberek, fogyatékos és halmozottan sérült beutaltak gondozásának minőségi javítása, munkatársaink szakmai műveltségének emelése.

A Belpátfalvai Idősek Otthona és Támogatott Lakhatás intézménynél, 2016-ban mintegy 150 fő fogyatékkal élő lakó kitagolása történt meg támogatott lakhatásba. A környék falvaiban 8-12 fős családi házakban kaptak elhelyezést. Az önálló életvitel, a minél kevesebb felügyelet, segítség elérése a cél.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékosági támogatást, ápolási díjat, közgyógyellátást a Járási Hivatal állapítja meg.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A településen 1 háziorvosi, illetve két fogorvosi körzet és egy gyermekorvosi körzet működik. 2011-ben kezdte meg működését az Országos Mentőszolgálat helyi szervezete egy jól felszerelt mentőállomással.

Az ügyelet ellátását az önkormányzat feladat ellátási megállapodás keretében látja el.

Az Egészségházban az alábbi egészségügyi szolgáltatások érhetők el:

- reumatológia
- nőgyógyászat
- neurológia
- ortopédia

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A középületek akadálymentesítését az önkormányzat folyamatosan végzi. A mozgásukban akadályozottak, az idősek, a fizikai akadálymentességet igénylik. Tevékenységük súlya miatt kiemelten fontos az önkormányzati épületek teljes fizikai akadálymentességének kialakítása. A jelenlegi három épületben folyó ügyintézés az önkormányzat egy modern, mai követelményeknek minden szempontból (energetikai szempontból is) megfelelő hivatali épület kialakításával szeretné biztosítani, ahol a kerekesszékekkel érkező mozgáskorlátozottak, a babakocsival érkező anyukák stb. az épületek használata során nem ütköznek akadályokba, a helyi közügyek intézése során mindenki azonos eséllyel tud eljárni.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A BÉlapátfalván megrendezésre kerülő rendezvények bárki számára hozzáférhetők, így a fogyatékkal élők is részt tudnak venni azokon.
Az Egészségház és a közösségi színterek akadálymentesített.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Jelenleg nem áll rendelkezésre adat arra vonatkozóan, hogy a BÉlapátfalvai székhelyű munkahelyek hány százaléka akadálymentesített.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A közösségi közlekedés, a járdák valamint parkok akadálymentesítése csak részben megoldott.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A BÉlapátfalvai Idősek Otthona és Támogatott Lakhatás intézményben fogyatékosok bentlakásos és nappali intézménye egyaránt működik.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A BÉlapátfalvai Idősek Otthona és Támogatott Lakhatás intézmény a fogyatékkal élők foglalkoztatását biztosítja.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Jelenleg nincsenek speciálisan a fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen. A programokon a lakosság valamennyi csoportja egyaránt részt vehet, függetlenül korra, nemre, vallási egyéb hovatartozásra, esetleg fogyatékossgára. A közművelődési intézményeink, színtereink akadálymentesek.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nincs tudomásunk ilyen problémáról.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
járdák, középületek akadálymentesítése nem mindenütt megoldott	járdák, középületek, akadálymentesítésének biztosítása

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
munkanélküliség, alacsony jövedelemszint	piaci terület kialakítása
zártkerti övezet rossz útviszonyok, infrastruktúra hiánya	az infrastruktúra kiépítése, aszfaltozás
útszakaszok mellett hiányzó járdák, a meglévő járdák szintbeli kapcsolatai nem vagy rosszul megoldottak, babakocsival való közlekedés sok helyen akadályba ütközik, az útszakaszok aszfalburkolata sok helyen rossz állapotú vagy hiányzik	meglévő babakocsi felhajtó felújítása, szükség szerint újak építése, hiányzó járdák pótlása, meglévők felújítása
hivatali épületek közötti távolság, az épületek akadálymentesítésének hiánya	Bélapátfalva, IV. Béla út 70. szám alatt épületben a Bélapátfalvai Közös Önkormányzati Hivatal egységes akadálymentes épületének kialakítása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A településen egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezet nem működik.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Bélapátfalván a római katolikus egyház jelentős szerepet tölt be, tekintettel a Bélapátfalvai Ciszterci Apátság Templomára, mely vallási és turisztikai szempontból is kiemelkedő szerepet tölt be. Többek között az önkormányzati, augusztus 20-ai ünnepség is a felszentelt Apátságban kerül megrendezésre. Római katolikus misék, hitoktatás megtartott a településen. A református egyház a hitoktatásban jelenik meg a településen.

A roma önkormányzattal és a civil szervezetekkel is megfelelő a kapcsolata a települési önkormányzatnak.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Bélapátfalva Közös Önkormányzati Hivatalt működtet Mónosbél és Bükkszentmárton községekkel. A három település együtt alkotja a Köznevelési Intézményfenntartó Társulást és a Gyermejköltségi és Szociális Társulást.

A térségi önkormányzatokkal a kapcsolat megfelelő.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Roma Önkormányzat kiáll a romák érdekei mellett, igyekszik azok érdekeit érvényesíteni.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A BÉlapátfalvai Gyermekjóléti és Szociális Intézmény jó kapcsolatot ápol a Magyar Vöröskereszt Heves Megyei Szervezetével, és az Egri Karitasz Központtal. Közvetített szolgáltatás keretében a két szervezet által juttatott adományok, rászorulókhöz történő elszállításában segítenek.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

Nincs ilyen jellegű információ a birtokunkban.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyi esélyegyenlőségi program, érvényesülése az alábbi intézmények munkája során valósul meg:

- BÉlapátfalvai Százszorszép Óvoda Bölcsőde és Konyha
- BÉlapátfalvai Gyermekjóléti és Szociális Intézmény
- BÉlapátfalvai Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- BÉlapátfalvai Petőfi Sándor Két Tanítási Nyelvű Általános iskola

Nincs kifejezett „eszköz”, koncepció, hogy hogyan valósul meg a helyi esélyegyenlőségi program érvényesülése, hiszen az említett intézmények feladatuk ellátása kapcsán ezt megteszik.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A Helyi esélyegyenlőségi Program BÉlapátfalva város honlapjára felkerül, így lehetőség lesz arra, hogy egész évben észrevételeket küldjön be a lakosság e-mailben, melyeket összegyűjtve a felülvizsgálat során áttanulmányozunk, megvizsgálunk. A HEP megtalálható lesz a Könyvtárban is, valamint papíralapon a BÉlapátfalvai Közös Önkormányzati Hivatalban is megtekinthető.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	munkanélküliség	Ipari Park területére cégek betelepítése, közmunkaprogram folytatása
	iskolázatlanság	felnyitóképzések szervezése
	szegregátum	családszervezési és életvezetési tanácsadás, a szegregátum felszámolása, komplex, szociális város rehabilitációs program indítása
Gyermekek	speciális ellátást igénylő gyerekek	korai életszakaszban történő fejlődési lemaradásokat célzó szűrőprogramok és a szükséges terápiák megvalósítása
	gyermeknevelési problémák	tanácsadási, mentálhigiénés programok
	szegregált környezetben lakó gyermekeknek hátránya (játszótér hiánya)	Akácfa utca játszótér építés
Idősek	előregedő lakosság	az ellátórendszer infrastrukturális fejlesztése
	házi segítségnyújtás fejlesztése	a férőhelyszámok és az ellátási igények egymáshoz igazítása, az ellátást biztosító humán-erőforrás erősítése
Nők	növekvő gyermeklétszám miatt a gyermekek elhelyezése gondot jelenthet a dolgozni akaró édesanyáknak	bölcsőde, óvoda fejlesztése
	gyermekek felügyeletének ellátási nehézségei	szünidei napközis táborozások támogatása, hatékony ügyeleti rendszer a köznevelési intézményeknél, alternatív napközben ellátások megszervezése
	családi feladatok miatti leterheltség	családbarát munkahely program

Fogyatékkal élők	járdák, középületek akadálymentesítése nem mindenütt megoldott	járdák, középületek, akadálymentesítésének biztosítása
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	munkanélküliség, alacsony jövedelemszint	piaci terület kialakítása
	zártkerti övezet rossz útviszonyok, infrastruktúra hiánya	az infrastruktúra kiépítése, aszfaltozás
	útszakaszok mellett hiányzó járdák, a meglévő járdák szintbeli kapcsolatai nem vagy rosszul megoldottak, babakocsival való közlekedés sok helyen akadályba ütközik, az útszakaszok aszfalburkolata sok helyen rossz állapotú vagy hiányzik	meglévő babakocsi felhajtó felújítása, szükség szerint újak építése, hiányzó járdák pótlása, meglévők felújítása
	hivatali épületek közötti távolság, az épületek akadálymentesítésének hiánya	Bélapátfalva, IV. Béla út 70. szám alatt épületben a Bélapátfalvai Közös Önkormányzati Hivatal egységes akadálymentes épületének kialakítása

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a település közösségéhez alkalmazkodnak úgy, hogy a roma és a magyar hagyományok érvényesülnek.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők kikerüljenek a krízishelyzetből.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek védelmét, nevelését, fejlesztését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek ellátására, védelmére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenjogúságuk biztosítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők védelmére, foglalkoztatására.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Településszintű probléma												
1	Piaci terület kialakítása	munkanélküliség, alacsony jövedelemszint	jövedelemszint növekedése	gazdasági program, ITS		piaci terület kialakítása	önkormányzat	'24.12. 31	kialakított területet igénybevevők száma	pályázat		-
2	Zártkerti övezet fejlesztése	zártkerti övezet rossz útviszonyok, infrastruktúra hiánya	zártkerti övezet komfortfokozatának emelkedése	gazdasági program, ITS		az infrastruktúra kiépítése, aszfaltozás	önkormányzat	'27.12.31	kiépített infrastruktúra hossza	pályázat		-
3	Közlekedési infrastruktúra fejlesztése	útszakaszok mellett hiányzó járdák, a meglévő járdák szintbeli kapcsolatai nem vagy rosszul megoldottak, babakocsival való közlekedés sok helyen akadályba ütközik, az	közlekedésbiztonság javulása	gazdasági program, ITS		meglévő babakocsi felhajtó felújítása, szükség szerint újak építése, hiányzó járdák pótlása, meglévők felújítása, útburkolatok felújítás	önkormányzat	'25.12.31	kiépített infrastruktúra hossza	pályázat		-

		útszakaszok aszfalburkolata sok helyen rossz állspotú vagy hiányzik										
4	Hivatali épület kialakítása	hivatali épületek közötti távolság, az épületek akadálymentesítésének hiánya	Ügyintézés egyszerűsödése, akadálymentesség válása	gazdasági program, ITS		IV. Béla út 70. szám alatt épületben a Hivatal számára egységes akadálymentes épületének kialakítása	önkormányzat	'23.12.31	fejlesztett épület alapterülete	pályázat		-

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

1	Munkahelyteremtés	munkanélküliség	munkahelyek számának növekedése munkanélküliség csökkenése	gazdasági program, ITS		Ipari Park területére cégek betelepítése	önkormányzat, Bélkő Kft.	'27.12.31	új munkahelyek száma			Az Ipari Parkot működtető Bélkő Kft. a járás 8 településének közös tulajdonában áll.
2	Közmunkaprogram	munkanélküliség	jövedelemszint növekedése	gazdasági program		közmunkaprogram folytatása	önkormányzat, intézmények	'27.12.31	közmunkások száma	pályázat		-
3	Felnőttképzés	iskolázatlanság	munkavállaláshoz szükséges tudás/kompetencia megszerzése	ITS		felnőttképzések szervezése	önkormányzat, intézmények	'26.12.31	képzésen résztvevők száma	pályázat		-

4	Tanácsadás	szegregátum	szegregált élethelyzetek megszűnéde	ITS		család- szervezési és életvezetési tanácsadás	önkor- mány- zat, intéz- mény- ek	'27.12.31	részttve- ők száma			-
5	Szociális város rehabilitáció	szegregátum	szegregált élethelyzetek megszűnéde	ITS, Heves Megye Terület- fejlesztési Koncep- ciója		szegregátum felszámolása, komplex, szociális város rehabilitációs program indítása	önkor- mány- zat, intéz- mény- ek	'27.12.31	program- ok száma	pályázat		-

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Gyermekkori prevenció és fejlesztés	speciális ellátást igénylő gyerekek	gyermekek viselkedési, fejlődési problémáinak megszüntetése, korai problémakiszűrés és orvoslás			korai élet- szakaszban történő fejlődési lemaradásokat célzó szűrő- programok és a szükséges terápiák megvalósítása	önkor- mány- zat, intéz- mény- ek	'25.12.31	részttve- ők száma			-
2	Tanácsadás	gyermeknevelési problémák	tudatos gyermeknevelés			tanácsadási, mentálhigiénés programok	önkor- mány- zat, intéz- mény- ek	'27.12.31	részttve- ők száma			-
3	Játszótér építés	szegregált környezetben lakó gyermekeknek hátránya (játszótér hiánya)	gyermekek fejlesztése, szegregált élethelyzet felszámolása	gazdasági program		Akácfa utca játszótér építés	önkor- mány- zat,	'23.12.31	kialakít- ott játszó- terek száma	saját forrás/ pályázat		-

III. A nők esélyegyenlősége

1	Intézmény-fejlesztés Ovi, Bölcsi	növekvő gyermeklétszám miatt a gyermekek elhelyezése gondot jelenthet a dolgozni akaró édesanyáknak	fejlett, korszerű intézmények kialakítása, az ellátórendszer infrastrukturális fejlesztése	gazdasági program, ITS		bölcsőde, óvoda fejlesztése	önkormányzat, intézmények	'27.12.31	fejlesztett férőhelyek száma	pályázat		-
2	Szünidei gyermek-programok	gyermekek felügyeletének ellátási nehézségei	a gyermek felügyelet segítése, a szabadidő hasznos eltöltése			szünidei napközis táborozások támogatása	önkormányzat, intézmények	'27.12.31	résztevők száma	saját forrás		-
3	Gyermek-felügyelet	gyermekek felügyeletének ellátási nehézségei	a gyermek felügyelet segítése, a szabadidő hasznos eltöltése			hatékony ügyeleti rendszer a köznevelési intézményeknél	intézmények	'23.12.31	igénybevevők száma			-
4	Alternatív ellátás	gyermekek felügyeletének ellátási nehézségei	a gyermek felügyelet segítése, a szülők (pl dolgozó anyák) tehermentesítése, a munkába-állás elősegítése			alternatív napközben ellátások megszervezése	intézmények	'23.12.31	igénybevevők száma			-

5	Családbarát munkahely	családi feladatok miatti leterheltség	a munka és család összehangolásának elősegítése			családbarát munkahely program	önkormányzat, intézmények	'27.12.31	családbarát munkahelyek száma			-
---	-----------------------	---------------------------------------	---	--	--	-------------------------------	---------------------------	-----------	-------------------------------	--	--	---

IV. Az idősök esélyegyenlősége

1	Infrastruktúra fejlesztés BGYSZI	előregedő lakosság	a szociális ellátórendszer infrastrukturális fejlesztése	gazdasági program, ITS		az ellátórendszer infrastrukturális fejlesztése	önkormányzat, intézmények	'25.12.31	fejlesztett férőhelyek száma	pályázat		-
2	Humánfejlesztés BGYSZI	házi segítségnyújtás fejlesztése	a szociális ellátórendszer humán fejlesztése			a férőhelyszámok és az ellátási igények egymáshoz igazítása, az ellátást biztosító humánerőforrás erősítése	önkormányzat, intézmények	'23.12.31	fejlesztett férőhelyek száma			-

V. A fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlősége

1	Akadálymentesítés	járdák, középületek akadálymentesítése nem mindenütt megoldott	akadálymentes közlekedési feltételek, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	gazdasági program, ITS		járdák, középületek, akadálymentesítésének biztosítása	önkormányzat	'27.12.31	fejlesztett infrastruktúra hossza, akadálymentesített intézmények száma	pályázat		-
---	-------------------	--	--	------------------------	--	--	--------------	-----------	---	----------	--	---

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Bélapátfalva város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Bélapátfalva város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és **48/2022. (III.23.)** számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum: 2022.03.23

Aláírás

Bélapátfalvai Közös Önkormányzati Hivatal
3346 Bélapátfalva, József Attila út 19.

KIVONAT

Bélapátfalva Város Önkormányzat Képviselő-testület 2022. III. 23.-i ülésének jegyzőkönyvéből

Tárgy: Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadása

48/2022.(III.23.) sz. Képviselő-testületi határozat

Bélapátfalva Város Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta és elfogadta az 1. melléklet szerinti Helyi Esélyegyenlőségi Programot 2022-2027. évekre vonatkozóan

Határidő: 2022. március 31.
Felelős: polgármester

K. m. f.

Ferencz Péter polgármester s.k.

Dudásné dr. Géczi Erika jegyző s.k.

Erről:

1./ Irattár
- értesül -

Bélapátfalva, 2022. március 31.

A kivonat hitelül:

Szabó Orsolya
igazgatási ügyintéző

